

Glasi Saturnusa

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA »SATURNUS« LJUBLJANA – LETO V. – ŠTEVILKA 6 – AVGUST 1963

»26. julija, nekaj pred dvanajsto. Sem v sejni dvorani, kjer sedim med razpoloženimi delavkami in delavci. Čakamo na začetek seje centralnega delavskega sveta. Vse kaže, da bo seja precej živahna. Na dnevnem redu je poročilo o delu v prvem polletju.

Nepričakovano pa je telefonist Ivan vključil ozvočenje in začel prenašati

ukrepati. Zato je delavski svet pooblastil upravo podjetja in upravno odbor, da naj skupaj izbereta najbolj učinkovito pomoč ter ga o sklepih obvestita.

Sobota, 27. julija ob devetih. Vsi delavski sveti ekonomskih enot so sklenili, da se njihovi kolektivi odpravijo osebni dohodku enega dne.

Reagirati je bilo treba hitro in učinkovito

radijska poročila. Kot bi nas oblihl ledeno mrzel tuš, je učinkovala vest o katastrofalni nesreči v Skopju.

Delavski svet je takoj ocenil položaj. Ugotovil je, da prebivalci v Skopju nujno rabijo pomoč. Toda kakšno? Tega takrat še ni bilo mogoče vedeti. Poročila iz Skopja so bila preskopa. Vedeli pa smo vsi, da bo treba hitro

Neknadno je CDS sklenil dati še 1,5 milijona dinarjev za pomoč ponesrečencem v Skopju.

Tudi akcija za odvzem krvi, ki je bila potrebna ponesrečencem, je nalezela na ugoden odmev. Za odvzem krvi se je prijaviło več kot 220 članov kolektiva naše tovarne.

Peter Marn

SPREMEMBE V ORGANIZACIJI PODJETJA

Na rednem zasedanju, ki je bilo 13. avgusta 1963, je centralni delavski svet sprejel vrsto ukrepov za spremembo v organizaciji upravnih služb v organizaciji komercialne službe in v EE razvoja ter delavnic.

Prve razprave o sedemletnem gospodarskem načrtu podjetja so pokazale, da je potrebno spremeniti tudi organizacijsko in kadrovsko sestavo podjetja. Vse razprave na tovarniškem komiteju ZK, na aktivu članov ZK in na zasedanjih centralnega delavskega sveta so dale vedeti, da je sedanja oblika organizacije precej nepopolna. Nepopolna je predvsem s stališča, da večja proizvodnja zahteva boljšo in uspešnejšo organizacijsko strukturo.

Sedanja oblika ekonomske enote razvoja in delavnic že sedaj ni kos nalogam, ki se pred njo postavljajo. Te naloge pa so znatno manjše od tistih, ki jih predvideva 7-letni načrt razvoja. Poglejmo! Trenutna zmogljivost izdelave orodij je vsaj trikrat manjša od tiste, ki jo predvidevamo v letu 1970. Postavlja se vprašanje ali bo s takim načinom dela mogoče slediti potrebam trga. Kot vse kaže, to ne bo mogoče. Zato

Nadaljevanje na 3. strani

ZAKAJ NE IZPOLNJUJEMO?

7. avgusta je že tretjič odpadla seja centralnega delavskega sveta. Vzrok? Premajhna udeležba in nesklepčnost. Člani so bili pravočasno obveščeni, vendar se je zgodilo, da nekaterih ni bilo, čeprav so jih klicali še enkrat.

Podobni primeri se večkrat dogajajo pri drugih družbenih in političnih organizacijah. Ne-

vestnost je glavna bolezen za katero bolujejo člani posameznih organizacij in samoupravnih organov.

Vsem nevestnežem zastavljam vprašanje: »Ali ste pozabili, da vas je izvolil kolektiv in da ste funkcije prevzeli za lastnim pristankom.« Nedelavnost in neopravičeno izostajanje od sestankov onemogočata

nemoteno in uspešno delo vseh družbenih organizacij in samoupravnih organov.

Tovariši, ki neopravičeno izostajajo od sestankov, verjetno mislijo, da so ti premalo pomembni. Prav gotovo ne čutijo nobene odgovornosti do sodelavcev, ki so jih izvolili. Zato bi bilo mnogo bolje, da to povedo. Na njihovo mesto bomo lahko izvolili druge, ki bodo pripravljene boljše in vestneje delati.

Res je, da so sestanki večsini dolgočasni. Toda nikoli jih ne organiziramo zaradi njih samih, ampak jih skličemo zato, ker je to potrebno. Za primer naj navedem samo nekaj vprašanj o katerih je, ali naj bi razpravljali CDS. Investicijski razvoj podjetja, razvoj

Nadaljevanje na 6. strani

EE IN STATUT

V zadnjem Glasu smo že obravnavali problematiko in razčistili mišljenja o vlogi centralnih organov samoupravljanja v kolektivu. Danes bi spregovorili tudi o delavskih svetih EE. Če smo EE formirali zato, ker smatramo, da bomo s tem dosegli boljše uspehe v gospodarstvu, potem je vsekakor prav, da organi samoupravljanja v EE resnično postanejo samostojnejši ter iščejo najboljše oblike dela.

Pri dosedanem delu samoupravnih organov v EE se sicer še ni pojavilo

kakšno nasprotje, vendar se nam kaj hitro lahko pojavi takrat, ko bomo prišli do delitve sredstev med EE. Taka delitev bo po zakonih

Nadaljevanje na 6. strani

POSLOVNI USPEH V PRVEM POLLETJU

Količinski plan proizvodnje smo presegli za 14%, vrednostni pa za 18%. Navedeni uspeh je znatno manjši v primerjavi z uspehom celega leta 1962 in še bolj, če upoštevamo, da se je število zaposlenih povečalo za 16% nasproti celotnemu povprečju 1962. leta in tako ne moremo biti zadovoljni s povečanjem proizvodnje na zaposlenega po vrednosti za 17,2%, po tonah pa samo za 1,4%. Podatek po tonah je zaradi različnega asortimana prvega polletja, v odnosu do celega leta 1962, nerealen, vendar bo potrebno vložiti še veliko truda do konca leta. Morali bomo iskati možnosti za znižanje stroškov zlasti porabljenega materiala, ki smo ga porabili za 40% več kot lani, čeprav je celotni dohodek le za 28% večji kot lani. Posledica močnega naraščanja porabe materiala je zmanjšanje narodnega dohodka, dohodka podjetja in čistega dohodka. V prvem polletju leta 1962 je znašal čist dohodek 25,7% od celotnega dohodka, letos pa le 21,5%, kar je posledica zvišanja stroškov v odnosu do realizacije.

V primerjavi z lanskim I. leta smo razporedili za polletjem smo dosegli za 2% manj čistega dohodka kot znaša celotni dohodek. Taka delitev je utemeljena zaradi nesorazmerno nižjih osebnih dohodkov v I. polletju leta 1962, kot v II. polletju leta 1962. Če pa primerjamo letošnje osebne dohodke z 1/2 lanskega ce-

Nadaljevanje na 8. strani

▲ Novi industrijski tir je za obrat Zalog velika pridobitev

Prvi vlak v obratu Zalog

Rast proizvodnje v našem obratu je odkrila vrsto pomanjkljivosti, med katerimi je bil tudi industrijski tir. Ze lansko leto smo se začeli pripravljati, da bi čim prej zgradili tako potrebni objekt. Pred vsako gradnjo je potrebno preskrbeti finančna sredstva, brez katerih si gradnje ne moremo zamisliti. Razen tega je potrebno preskrbeti vrsto materialov, odobrenj in biti v stalnem stiku z izvajalci gradnje. Naša investicijska komisija je poleg industrijskega tira v obratu Zalog gradila še vrsto drugih objektov. Predvideno je bilo, da bo gradnja gotova že s koncem lanskega leta. Zanimivi objekti in subjektivnih težav pa se je gradnja industrijskega tira zakasnila. Prvi vlak je pripeljal v obrat Zalog 8. avgusta 1963 ob 7. uri in 45 mi-

nut. Z veseljem smo ga pričakali vedoč, da je s tem vprašanje transporta v glavnem rešeno.

Prej smo dnevno nalagali po šest vagonov. Ves material je bilo treba prepeljati s kamioni od obrata do postaje. Nadaljevanje na 6. strani

PREBERI TUDI TI

Potrudimo se in najdemo skrite rezerve — 2, Vesejem v Zagrebu — 3, Obiskali so nas — 3, Mladi pišejo o mladih — 4, Kako smo gospodarili — 5, Količina ali kakovost — 6, Organi samoupravljanja sporočajo — 6, Iskrena hvala vam, tovariši iz Saturnusa — 7, Še sodobnejši transportni vozički — 8, 40° v senci — 9, Ugankarji na delo — 10.

Krepi naj se skrb za kupce

Junija in julija meseca so naši strokovnjaki obiskovali tovarne, ki predeljujejo sadje in zelenjavo. Vključili so se v servis, ki smo ga ustanovili maja meseca. Enkrat se je servisu priključil uslužbenec komerciale.

Namenil se je ugotoviti, kako tečejo dobave naročenih količin. Ugotoviti moramo, da kljub najboljši volji proizvodnih oddelkov, nismo mogli popolnoma zadostiti potrebam kupcev. Glavni vzrok je nedvomno v tem, da si konzervna industrija ni hotela pripraviti zaloga takrat, ko naše zmogljivosti še niso bile popolnoma izkoriščene. V glavni sezoni, ki je povrh vsega še zelo kratka, ne moremo proizvesti ogromnih količin, da bi zadostili potrebam. Pri vseh težavah, na katere smo naleteli mi in naši kupci, so nekatera podjetja hotela povečati naročila kar za polovico od prej dogovorjenih.

Največ težav in pomanjklivosti se je pojavilo pri litografskih konzervnih škatlah. Povzročali so jih naročniki sami, ki so večkrat spreminjali zahteve.

Pri svetlih in verniranih škatlah teh primerov ni bilo.

Poudariti velja, da smo letos naredili za polovico več kot lansko leto — vsekakor dober uspeh.

Sevisna služba je ugotovila, da imajo kupci precej slab strojni park. Razen tega pa še vedno prihaja do napak pri naravnavanju zapiralnih strojev. Zato je razumljivo, da pada kakovost zapiranja.

Veliko težav, ki smo jih morali premagati, bi odpadlo, ali ne bi bile tako hude, če bi pravočasno prišli novi stroji. Bi pa tudi brez novih strojev lahko boljše zadovoljili potrebe kupcev, če bi oni že v predsezoni naročili vsaj 70 % potrebnih količin.

Feliks Rojec

▲ Skladišče odpadkov v obratu v Mostah

▲ Zaboji za odpadke v obratu Zalog

Mogoče je najti skrite rezerve

Skladišče odpadkov ima vedno zadosti dela. Zato ni slučaj, da centralni organi in organi delavskega samoupravljanja v ekonomskih enotah večkrat razpravljajo o izmetu in reklamacijah. Ti organi tudi sprejemajo določene sklepe, ki bi morali pripomoči k izboljšanju stanja. Toda bistvenih sprememb žal ni mogoče opaziti.

Pot po industrijskem tiru zanese človeka mimo oddelka za skladiščenje in stiskanje odpadnega materiala. Tam vidiš, da premnogokrat stiskajo odpadke, ki bi jih bilo mogoče predelati in koristno prodati.

Seveda se kaj rado zgodi, da se delavcem ne ljubi prebirati odpadkov. Zavolj tega se kar prevečkrat zgodi, da pridejo v stiskalnico tudi taki kosi pločevine, iz katerih bi bilo mogoče izdelovati nekatere naše poliz-

delke (različne dimenzije pokrovov za konzervne škatle).

Odgovor na tezo? »Mi v oddelkih imamo plan in normo, ki sta postavljena za delo iz celih plošč. Delo na odpadni pločevini bi terjalo preveč časa.«

Res je, da ni mogoče spremeniti našo organizacijo dela. Mogoče pa je usta-

noviti poseben oddelk, kamor bi se stekala vsa odpadna pločevina in slabi izdelki. Ves material bi v oddelku pregledali in določili, kaj spada v stiskalnico in kaj se da koristno uporabiti.

Za tako delo bi morali v oddelku postaviti še dve ekscentrični stiskalnici. Na njih bi delavci izdelovali izdelke in polizdelke, ki jih

je mogoče izdelati in uporabiti. Teh najrazličnejših polizdelkov prav gotovo ni malo. Precej je dimenzij pokrovov za »norma« in »patent« doze.

Vsa razmišljanja in predlogi mogoče res izgledajo zapleteni — še posebno, ker nimamo zadosti potrebnih stiskalnic za redno proizvodnjo. Nejevernežem predlagam, naj vzamejo v roke svinčnik in naj preračunajo, ali je koristne doma predelovati odpadke, ali je koristne prodajati jih zasebniku. Če smo ugotovili, da se nam izplača odpadke predelovati doma, potem bomo tudi ugotovili, da je pri takem delu stopnja akumulacije precej višja kot normalno.

Kot rečeno, treba je razmišljati in ukrepati, da bi ustvarili možnosti za predelavo ostankov pločevine ali slabe proizvodnje. Brez dvoma bi se splačalo najeti celo kredit in kupiti potrebne stroje, ki bi se prav gotovo zelo hitro izplačali.

Jože Einspiller

▲ Takole izgledajo proizvodi, ki nastanejo po stiskanju

NI VSE ZLATO KAR SE SVETI VESELO NA POT

Tik pred dopustom. Še zadnje nabave pred odhodom rušijo že tako šepavi družinski proračun. Pa vendar, kopalke, japanke, halje, šivilja, natikači... Potovalna marzlca... Nešteto vprašanj o potovanju na morje — v naš počitniški dom v Velem Lošinj. Potujemo seveda z najugodnejšo zvezo, ki nam jo je zagotovilo avtobusno podjetje iz Ljubljane. »Očka ali bom lahko sedel pri oknu?« — »Seveda sine, saj imamo rezerviran največji avtobus za člane našega kolektiva; dovolj bo prostora, saj skrbi renomirano prevoznico podjetje za udobnost potnikov.« Da ne bi tega nikoli izjavil!

Iz gole previdnosti smo odšli najmanj uro prezgodaj ter se takoj vkrcali v res velik avtobus, ki je bil že pol ure pred odhodom popolnoma zaseden. Vsakdo je imel svoj sedež. Žal je imel avtobus neodpustljivo napako, da je imel le 6 sprednjih sedežev. Pa vendar, sedeli smo vsi. Sam pri sebi sem bil kar ponosen, ker sem imel svoje prste pri sklepanju pogodbe za prevoz članov kolektiva na letovanje.

Odhod. Pri prvem postanku ni vstopil noben potnik. Na avtobusni postaji pa je bilo joj! Vstopilo je nekaj potnikov z rezervacijami za sedeže, ki so bile izdane pred 14 dnevi. Čeprav smo mi sklenili pogodbo že pred dvema mesecema in je v njej bilo tudi zagotovilo, da dobi poleg odraslih potnikov tudi otrok s polovično vozovnico svoj sedež, pogodba ni imela več prave veljave. Novodošli potniki so terjali svojo pravico. Spremljevalec se je znojil ter skušal rešiti nastalo stanje v korist podjetja — zložiti nas vse kot sardine v konzervo.

Ta zmešnjava je seveda povzročila kasnejši odhod in potem hitro, če ne prehitro vožnjo brez postankov. Stiriurna vožnja po močno ovinkasti cesti je zahtevala svoje žrtve, ki so kljub »Navisanu« posegale po vrečkah. Z nekaterimi pa je bilo še huje. Vrečke so izdelane iz papirja, ki ne drži vode. Kdaj pridemo v Rabac...?

Besedni dvoboj za pravico do sedežev je utihnil šele po dveh urah vožnje. Rezultat tega je bil, da je nekaj naših mlajših gostov stalo, se prestopalo, kinkalo, se nasilanjalo... Torej je v sprevodniku dokončno prevladal komercialni duh. Pogodbe pa podpisujemo zato, da jih lahko kršimo.

Janez Herzog

Mesec julij — komaj zadovoljivo

68,8 % v OTP

V oddelku tehničnih predmetov so predvidevali, da bodo naredili za 136 milijonov dinarjev. Izdelati so uspeli le za 93 milijonov 644 000 dinarjev.

Vzroki?

V prejšnjih mesecih so stalno poudarjali, da je treba delati velike serije, da ni treba menjati proizvodnega postopka. No in v juliju je OTP izdelal večjo serijo kuhalnikov. Toda, kaj nam pomaga vse to, če ti izdelki ne predstavljajo večje finančne vrednosti. Kot rečeno, ni nujno, da večje serije vedno ustvarjajo velike dohodke. Tako trditve potrjuje dejstvo, da je bila izbira izdelkov, ki so jih v OTP proizvajali v juliju taka, da ni bilo mogoče ustvarjati večjih dohodkov.

98,4 % V EMBALAŽI

V embalaži so proizvodnjo planirali na 485 317 000 dinarjev. Do sedaj najvišji plan. Planirano proizvodnjo bi izdelali, če bi pravočasno usposobili tiskarno. Vendar

to ni bilo mogoče, ker se je delo gradbenega podjetja zavleklo.

Tudi predvideno izbiro izdelkov bi izdelali, če ne bi bilo treba upoštevati potreb kupcev. Zato so večkrat proizvodnjo spreminjali, samo da bi omogočili nemoteno delo kupcev.

Med delom so imeli precej zastojev zaradi okvar na orodjih in strojih. Če so hoteli nadoknaditi zamujeno in se čimbolj približati planirani proizvodnji, so morali delati tudi marsikatero nedeljo.

Peter Marn

Feničanski klinopisi v naši menzi

V eni izmed prejšnjih števil »Glasa Saturnusa« je že bilo govora o estetskem okusu pri gradnji raznih pročelij stavb in pri ureditvi zunanjih prostorov tovarne. Ponovno se oglašam glede izredno okusno in na evropski višini estetsko urejene stare menze. Ko stopiš v menzo se ti poraja vprašanje, ali je mogoče, da imajo v kolektivu, ki ima 1200 ljudi, odgovorni za ureditev menze tako pokvarjen okus, saj smo pred nedavnim prejeli za estetsko ureditev konzerv in uspelo obdelavo litografije tri nagrade »OSKAR«.

Menza v svoji tenkočutni slikarski ureditvi, ki naj bi prikazovala dobo klinopisov izpred štiri tisoč let, nikakor ne deluje pomirjujoče, saj bi se tudi Feničani in Egipčani, ki so tvorci naslikanih klinopisov, imeli za neverjetne kršilce barv, ki so neharmonične, neusklajene in pristojajo k indijanski ureditvi taborišča, nikakor pa ne v menzo. Prepričan sem, da vložena sredstva za ureditev menze v takem smislu res niso upravičena. Mnogi, ki vsaj delno skušamo iti s časom napredka, se sprašujemo, ali odgovorni, ki je dal menzo preslikati, ni našel časa, da bi vsaj skušal dobiti nasvete. Nasprotno, pokazal je svoj slab okus, da pa o plačilu slabe pleskarije sploh ne govorim.

Janez Ošaben

Velesejem v Zagrebu

Vsa leta po vojni se naše podjetje udeležuje mednarodnega jesenskega velesejma v Zagrebu, kjer razstavlja vedno najnovejše izdelke. Letošnja razstava bo največja. Na njej bomo razstajali največje število izdelkov. Brez dvoma je tudi prostor, na katerem bo naš paviljon, zelo ugoden. Naši dosežki razstavljalni prostori niso bili niti po velikosti, niti po mestu, kjer smo razstajali, najboljši. Zato upam, da bo letošnji prostor pripomogel k še boljšemu uspehu.

Do nekaj let nazaj je bila naša razstava na sejmu razdeljena na dve področji: embalaža posebej in tehnični predmeti posebej. Učinek tega ni bil ravno najboljši, zato smo se letos odločili razstajljati na enem mestu obe dejavnosti skupaj. Prostor je tudi temu primerno večji.

Namen razstavljanja na jesenskem zagrebškem velesejmu je, pokazati nove dosežke in nove izdelke naše tovarne. S trgovsko mrežo bomo sklepali pogodbe in sprejemali prijave potreb za naslednje leto. Za konzervno embalažo bomo pripravljali proizvodne programe, ki bodo temeljili na informativnih prijavah potreb konzervno predelovalne industrije.

Prvič bomo letos na tem sejmu razstajali tudi izdelke naših vajenskih delavnic ter s tem pokazali, da znajo naši bodoči kadri že v prvih letih učnega izdelati dokaj lične in na trgu iskane izdelke.

Od letošnjega jesenskega zagrebškega velesejma si obetamo velikih uspehov — večjih kot smo jih dosegali sedaj. Čas in rezultati pa bodo pokazali, ali so naša predvidevanja točna.

Feliks Rojec

Požar upepelil leseno barako

V nedeljo, 4. avgusta, okoli 9. ure zvečer, sem se doma razhlajeval od vročega dne in se pripravljal k nočnemu počitku. Naenkrat zaslišim iz daljine sireno. Takoj sem pomislil: požar; skočim k oknu, pogledam levo, pogledam desno in že sem opazil nekakšno sumljivo svetljenje in dim. Presunljivo zakričim: »Saturnus« gori. Hitro skočim, obujem čevlje in tečem proti tovarni »Saturnus«. Medtem je že sirena v »Saturnusu« opozarjala na nevarnost, ki je pretela tovarni. Ko sem hitel proti tovarni, sem se grozno počutil, pomislil sem — vročina, suša, tovarna gori, kakšna bo škoda. Ko sem prišel na dvorišče tovarne, sem takoj opazil, da gori lesena baraka Gradbenega pod-

jetja »Slovenija ceste«, ki opravlja gradbena dela v tovarni. V tem trenutku, ko so bile za širjenje požara na tovarniške objekte odločilne sekunde, so že prišli poklicni gasilci, ki so takoj začeli blokirati širjenje požara. V trenutku mi je bilo lažje, pomislil sem, samo da ne bo večje nesreče in škode, ki je pretela tovarni. S hitro intervencijo gasilcev, ki jim gre vse priznanje, je bil ogenj kmalu pogашen. Izredno prizadevni so bili člani našega kolektiva, ki so takrat delali v tovarni, ali so pritekli na kraj požara. Toda baraka s pisarno in gradbenim materialom je pogorela. Škoda je precejšnja, lahko pa bi bila še večja. Pomislimo, kaj je vzrok požara. Verjetno gre za kratek stik

električne napeljave. Kaj to pomeni? Nevestno ali nestrokovno opravljeno delo. Zaradi takih in podobnih primerov je toliko nesreč, kar je za našo družbo ogromna škoda.

Ta primer naj bo nam vsem v poduk in nenehno skrb, kako so potrebni varnostni ukrepi. Ukrepi so važni, toda še vse premalo se tega zavedamo. Smatram za potrebno, take in podobne predpise postaviti na prvo mesto.

Lojze Zakrajšek

Ali že veste?

— da se je že večkrat zgodilo, da so vagoni, ki so prišli v Saturnus, stali po 24 ur in celo več. Škoda, ki so jo zaradi tega imela druga podjetja in železnica si lahko sami predstavljate;

— da so na našem industrijskem tiru iztirili vagoni. Vzrok je bila slabo očiščena proga; na tirih je bilo več kosov premoga. Posledice še niso znane;

— da so se v prodajnem oddelku izgubile konzerve, namenjene kot nagrada receptorju naših počitniških domov.

SPREMEMBE V ORGANIZACIJI PODJETJA

Nadaljevanje s 1. strani

bo za hitrejšo osvajanje novih izdelkov, potrebno sedanjo organizacijo in položaj te ekonomske enote v podjetju bistveno spremeniti. Zato smatramo, da je sklep organov delavskega samoupravljanja o ustanovitvi razvojnega centra, popolnoma pravilen. Menimo le, da je treba z izvršitvijo tega sklepa pohiteti, ker nas hiter razvoj ostalih področij družbenega življenja čedalje bolj pritiska. Razvojni center bo, tako kot ostale ekonomske enote, samostojen. Izvrševati bo moral vse naloge, ki jih bodo preden postavljale ostale proizvodne enote.

Ob taki poti razvoja te službe, se posavlja kot najbolj pereče vprašanje pripravljanja in usposabljanja potrebnega števila visokokvalificiranih strokovnjakov. Pri tem ne bomo smeli zanemariti usposabljanja strokovnjakov za izdelavo orodij.

Način kadrovanja in usposabljanja kadrov za celo podjetje in še posebno za bodoči razvojni center bo moral proučiti kadrovski sektor. Na osnovi temeljite analize bo moral izdelati dolgoročni program.

Nekoliko smo že obeležili vlogo kadrovskega sektorja. Dosežena stopnja razvoja in sistem delitve dela, pogojujeta osamosvojitve kadrovskega sektorja. Ob tem se seveda postavlja vprašanje ali je splošni sektor v takem obsegu, kot smo ga imeli, bil potreben. Ni dvoma, da ni bil. Delokrog splošnega sektorja se je z razvojem ostalih služb in zaradi osamosvojitve ekonomskih enot čedalje bolj ožil. Zaradi tega smatramo, da je sklep o ukinitvi splošnega sektorja popolnoma umesten. Za organizacijo nekaterih del — posebno administrativnih — je bilo potrebno ustanoviti organ, ki bi ta dela opravljal. Pravilna rešitev je v ustanovitvi sekretariata podjetja. Sekretariat, ki ga bo vodil

sekretar, bo razen administrativnega poslovanja skrbel za zakonito poslovanje podjetja, za sestavljanje, spreminjanje in dopolnjevanje predpisov delovnega kolektiva, ki jih bo moral usklajevati s predpisi višjih družbeno-političnih enot.

Vloga osamosvojenega kadrovskega sektorja se krepi in njegova družbena odgovornost je večja. Kadrovski sektor bo moral skrbeti za pravilno in učinkovito kadrovsko politiko v podjetju in za sodoben ter za človeka koristen sistem strokovnega izobraževanja. Pri svojem delu bo moral posvečati vso skrb delovnemu človeku.

Obseg proizvodnje je prarastel organizacijsko strukturo komercialnega sektorja. Ta sektor ne more več slediti potrebam široke proizvodnje. Zato je sklep centralnega delavskega sveta, da se organizacija prodajno nabavne službe spremeni v tem, da bomo imeli v bodoče samostojne referate. Ti bodo morali posebej obdelovati tržišče in samostojno sklepati posle za prodajo ali nabavo materialov in izdelkov. Nakazana pot sedemletnega razvoja nas prepričuje, da se bo naše podjetje čedalje bolj vključevalo v mednarodno delitve dela. Če hočemo, da bo ta proces uspešno potekal, potem moramo okrečiti oddelek za uvoz in izvoz. Naloge, ki so pred njim sedaj in se bodo pojavljale v prihodnosti, bodo čedalje večje.

Trenutne spremembe niso zadnje. Prepričani smo lahko, da bosta razpravi o statusu naše delovne organizacije in o sedemletnem programu razvoja, pokazale še vrsto boljših načinov in koristnejših oblik. Skratka, tem spremembam bodo sledile nove in še več jih bo.

Iskanje boljših, koristnejših oblik, samo da bi dosegli res dobro organizacijo podjetja, zagotavlja kakovostno in večjo proizvodnjo v prihodnosti.

Jože Einspiller

Obiskali so nas

Dne 10. julija nas je obiskala skupina ruske mladine iz Moskve. V Jugoslavijo so prišli, da bi se seznanili z delom naših gospodarskih organizacij, da bi spoznali tehnologijo proizvodnje in da bi videli delo in vlogo organov samoupravljanja. O tem smo jih delno obvestili, še preden so prišli v našo tovarno.

Na sprejemu, ki sem se ga udeležil tudi sam, smo obdelali statistične pokazatelje, ki tujcu takoj povedo za kakšno tovarno gre.

Na CK ZMS smo goste iz Sovjetske zveze seznanili z delom mladine v delovnih kolektivih in vlogo mladih proizvajalcev v organih samoupravljanja.

V tovarni Saturnus smo sovjetskim gostom nekaj povedali o izdelkih, ki jih proizvajamo, nato pa smo šli na ogled tovarne. Prvi koraki so nas vodili v OTP, kjer smo si ogledali proizvodnjo. Najprej smo odšli v oddelek stiskalnice, o kateri so gostje pripomnili — da je zelo slabo urejena, da je vse preveč raznih zabojev, da dobiš občutek zelo slabo organizirane proizvodnje, pa čeprav je zgradba od zunaj lepa in impozantna.

Sovjetskim gostom nisem dal popolnoma prav, vendar... V stiskalnici OTP so se zanimali predvsem za delo na težkih stiskalnicah. Manj jih je zanimala vrsta izdelkov, toda ne dolgo, kajti kmalu so izvedeli, da tudi Saturnus proizvaja izdelke, ki prispevajo svoj delež k rojstvu fička. Zanimanje se je močno povečalo in hoteli so izvedeti vse podrobnosti o proizvodnji fička. Po končanem ogledu teh obratov so mi povedali, da so se tudi pri njih začeli zanimati za našo proizvodnjo Fiatov 600.

Odšli smo v oddelek embalaže, kjer smo si ogledali stiskalnice, okrogli oddelek, štirioglati oddelek in tiskarno. Največ zanimanja je bilo ob novi liniji Stardy, kjer so si vse podrobno ogledali. Za tehnologijo proizvodnje v embalaži so pripomnili, da je zastarela, da ne odgovarja sodobnemu načinu proizvodnje itd.

Po končanem ogledu tovarne smo izmenjali misli o delu v tovarni.

Precej razpravljanja je bilo o organih delavskega samoupravljanja in o nagrajevanju po učinku. Sistem nagrajevanja jim ni bil popolnoma jasn, ker so mislili, da imamo način nagrajevanja v kolektivih postavljen tako, da so delavci v vseh kolektivih enako plačani.

Razpravljali smo tudi o delu družbenih organizacij in o vlogi ZK ter sindikata. Menili so, da mora biti ZK v kolektivih vodilni organ, ki mora skrbeti za izvajanje demokracije in za pravilne medsebojne odnose. Smatrali so, da naj bi ZK odločala in postavljala določene sklepe o delu samoupravnih organov, oziroma o njihovem odločanju.

S tem smo zaključili razgovor s tovariši iz Moskve z željo, da se še kdaj srečamo.

Slavko Vrzel

Ukrepi za zagotovitev delovne discipline

19. avgusta je bil obratni sestanek vodilnih delavcev našega podjetja. Na njem so prisotni obravnavali vprašanje discipline, ki je v našem kolektivu precej padla. Sprejeli smo določene sklepe, ki jih bomo morali vsi upoštevati.

Že dalj časa je bilo opaziti precej nereda v prostorih obrata družbene prehrane. Največ nereda je bilo opaziti ob prihodu na malico in ob odhodu z nje. Zato so na sestanku sklenili, da je od 26. avgusta t. l. dalje treba zapirati vrata menze. Odpirali jih bodo točno ob 9. uri in zapirali točno ob 9.30 uri.

Po 9.30 uri bodo dobili malico samo tisti tovariši in tovarišice, ki delajo na takih delovnih mestih, ki jih iz objektivnih razlogov ne morejo zapustiti.

Vodstvo obrata družbene prehrane pa mora pripraviti vse potrebno, da se bo malica lahko začela točno ob 9. uri. Buffet v menzi OTP naj bo enako zadolžen kot oni v stari menzi.

Preddelavci in obratovodje morajo skrbeti, da bodo delavci pravočasno prihajali na delo in odhajali z njega.

S 1. septembrom t. l. prenehajo veljati vsa dovoljenja za kasnejši prihod in zgodnejši odhod iz podjetja. Vsi, ki želijo tudi v bodoče uživati to ugodnost, morajo do 1. septembra oddati prošnjo šefu EE.

Vse osebe, ki bodo delale skrajšani delovni čas bodo dobile posebne dovolilnice. Izostanek od dela bodo morale nadoknaditi dvakrat v mesecu.

Delo v obratih se zelo neresno predaja. Nekateri stroji se ustavijo kar četrt ure pred koncem izmene. Disciplino pri predaji dela je treba zaostri. Zato v prihodnosti ne bo več opozorilnega signala ob 13.55 in ob 21.55 uri.

Zavedati se moramo, da slaba delovna disciplina občutno vpliva na znižanje produktivnosti dela.

Večja produktivnost pa je osnovni predpogoj za uvedbo 42-urnega delovnika.

Zato upoštevajmo ta navodila in se ravnajmo po sprejetih sklepih!

Naš dinamični gospodarski razvoj odločilno vpliva na moralno in idejno oblikovanje mladega človeka. Sistem delavskega in družbenega upravljanja je postal danes odločilen činitelj v našem razvoju. Daje vsebino vsemu družbenemu prizadevanju, usmerja življenjski utrip naše socialistične skupnosti. V zadnjem letu je postal ta utrip še živahnejši, dinamika razvoja se je podvojila, pojavili so se številni novi procesi, ki jo nenehno oživljajo. Decentralizacija upravljanja in nov način nastajanja dohodkov sta osnovni izraz teh gibanj, in tvorita prevladujočo silnico družbenega življenja, odpirata novo pot k svobodnemu delu ter dajeta materialno in politično osnovo resnični demokratizaciji družbe. To socialistično okolje s svojo pozitivno, pa tudi negativno prakso, je eden najpomembnejših činiteljev, ki vplivajo na oblikovanje mladega človeka. V naši družbi vsak človek postaja član teh procesov. S svojim delom vpliva nanje in se hkrati sam v njih spreminja. Mladina kot del subjektivnih sil se z vsakim dnem bolj zaveda svoje vloge in odgovornosti pri razvijanju sistema neposredne socialistične demokracije. Mladi ljudje so dovzetni do sveta okoli sebe, dojemljivi za vplive od zunaj, predvsem za tiste, ki so zdravi in pozitivni. Vemo pa, da tudi slabi vplivi niso izključeni. Za nas je predvsem zanimivo, kako mladina te spremembe in njih razvoj spremlja, kakšen odnos ima do njih in kako vplivajo na oblikovanje mladih ljudi in na njihovo zavest.

O mladih

Proučevanju teh izredno zanimivih in pomembnih vprašanj smo posvetili še premalo pozornosti. Prav to bi moralo dobiti osrednje mesto v našem ideološkem delu.

Nekaj o našem ideološko političnem delu z mladino v tovarni. Januarja smo ustanovili »Solo za življenje«. Tu smo zajeli najpoglavitejša in najzanimivejša predavanja iz ciklusa predavanj. Najbolj zanimivo za mladino je bilo predavanje »mladostna doba mladostnika«. Na vsako predavanje je prišlo od 30—40 mladincev. Manj zanimiva so bila ostala predavanja. Tu se lahko sprašujemo, zakaj? Mogoče bo nekdo pripomnil, da se mladina ne zanima za ta »nezanimiva« predavanja. Res je! Ko si vprašal mladince ali mladinko, če bo prišla na predavanje, ti odgovori: »Le zakaj, saj že vse vem.« To se je dogajalo velikokrat. Toda tudi to bo treba nekako odpraviti. Treba je posvetiti več pozornosti mladincem, ki delajo po aktivih. Nujno bi bilo treba, da čim prej ustanovimo klub mladih proizvajalcev. Klub mladih proizvajalcev bi imeli kot interesno obliko dela organizacije Zveze mladine.

Šport med mladino v našem podjetju

V našem podjetju sta na športnem področju razvita streljanje in šah. V zadnjem času se precej razvija tudi namizni tenis. Aktivno je sodelovalo na športnem področju približno 30 članov. S športom se ukvarja približno 20% mladih in sicer: streljanje, namizni tenis, smučanje, nogomet in košarka.

Še nekaj o nezanimanju

Nezanimanje si lahko razlagamo na več načinov. Če mladina ne pride na predavanja ali kakšne druge akcije, si s tem že lahko razlagamo nezanimanje. Lahko pa nekdo pride, ali se odzove na akcije mladinske organizacije (na primer predavanje), vendar tudi tu lahko vidimo nezanimanje, s tem ko sedi popolnoma drugih misli. Mladinci kažejo zanimanje predvsem za akcije, ki niso samo v okviru podjetja, ampak so povezane z drugimi kolektivi.

Da povečamo zanimanje mladine, ni dovolj pripraviti neko akcijo in o tem obvestiti mladino samo s plakati, kot se je doslej dogajalo pri nas in tudi drugod. Da zagotovimo uspeh, moramo propagirati tudi osebno med mladimi. Vsi člani komiteja gredo do vsakega mladince in mu obrazložijo namen akcije in ga tako pripravijo do tega, da bo prišel. Nekateri mladinci na svoje udeleževanje gledajo le za osebne koristi. Posamezne dejavnosti, ki so izven delovnega časa, imajo za zapravljanje časa. Čut odgovornosti med mladinci je zelo majhen. Svoje članstvo v organizaciji smatrajo za nujno, udeleževanje pa se jim zdi zato nepotrebno. Zanimanje mladine povečamo s tem, da napravimo čim več akcij, da mladini stalno govorimo o naših akcijah. Z odprtimi mladinskimi sestanki še najbolj povečamo zanimanje, ker mladinci vidijo, kako se to pripravlja.

Nezanimanje ne bi bilo treba smatrati za problem, ker je to odvisno od delovanja aktiva. Mladinci, ki pripravljajo in vodijo delo organizacije, morajo vse akcije dobro izvesti, da se čuti uspeh. Če tega ni, lahko zaidejo v malodušje in delo zvedeni. Zato je treba vodstvo skrbno izbirati, v delo pa pritegniti čim več mladine. Množičnost zagotovi največji uspeh.

Danica Senica

Kadarkoli in kjerkoli govorimo o prezaposlenosti naše žene, gledamo ta problem le bolj iz splošnega vidika in se vanj ne poglobimo. Tudi me žene same govorimo na vsakem koraku, kako zelo smo zaposlene. Redko katera izmed nas pa se globlje vpraša, kako je nastala ta prezaposlenost, kje so vzroki in kaj bi se dalo odpraviti.

Če se samo v našem kolektivu ozremo naokrog, vidimo, da nas je kar veliko. Žena dela danes v tovarni prav tako kot vsak moški — torej z istimi pravicami in dolžnostmi.

Vendar tarejo ženo še drugi problemi, ki so za nas posebni. Marsikatero dekle mora zaradi nerešenega stanovanjskega vprašanja delati za hrano in stanovanje kot gospodinjska pomočnica, kar močno vpliva na njeno fizično odpornost. Pri njih prej zasledimo bolezen, večji živčni napor — saj te delavke delajo praktično res 16 ur neprekinjeno — v ambulanti pa se to kaže v stalnem porastu nervoz. Takih žena, ki delajo za hrano in stanovanje

Pa še nekaj nas tare. V enem letu izostanemo žene v naši tovarni kar 1200 dni zaradi nege bolnih otrok in kar 800 dni zaradi splavov. Vse to so velike številke, vendar so dejstva. Ne gre, da bi samo jadikovali nad svojo usodo. Pogledati moramo smelo naprej in ugotoviti, kaj od navedenega se da popraviti. No, v marsičem nam že pomagajo serвиси, vendar si naša delovna žena želi takih, kjer bi se lahko posluževala uslug le v toliki meri, kolikor sama res ne zmore. Se vedno pa si želi za svojo družino pripravljati hrano in sama urejevati gospodinjstvo. To se pravi, da si želi le cenejih delnih uslug, ne pa celotnih opravil.

Vsekakor menim, da je naša osnovna napaka, da hočemo napraviti vsak dan čim več in da tedaj v osnovi pozabljamo nase. Prav tako kot imamo v tovarni delovni načrt za proizvodnjo in vsako drugo delo, me-

nim, da mora imeti žena tudi zase nek določen načrt. Poizkusite žene z delovnim programom tudi doma in prepričana sem, da se vam bo obrestoval. Nikjer ni zapisano, da mora res vsa opravila doma opravljati le žena, pa čeprav so gospodinjske navede. Poizkusite v to delo vključiti celo družino. Napravite si program dela za cel teden in sicer za kuhanje in za vse ostalo delo (na primer dan pranja). Vsak dan opravite le nekaj, pa bo delo koncem tedna vseeno opravljeno. Seveda mora v vsem pomagati tudi mož. Le, če bosta oba poprijela za delo doma, bo delo opravljeno in žena ne bo več govorila o nenehni utrujenosti in ne bo vedno slabe volje. **Prepričana sem, da bodo družinski večeri lepši in bo žena našla še kaj časa zase, mož bo nanjo ponosen in sreča v družini bo zagotovljena.**

Majda Gorše

▲ Domače delo nikoli ne počaka. Ko pride njegov čas ga je treba opraviti

ZANIMIVO IN KORISTNO

Nekareri vzroki in posledice prezgodnjega poroda

Za otroke, ki pri rojstvu tehtajo manj kot 2500 g in so manjši od 45 cm, pravimo, da so prezgodaj rojeni. Imenujemo jih nedonošenčki, pa čeprav so jih matere nosile normalnih 280 dni.

Vzrokov za prezgodnji porod je veliko. Pogosteje rodijo nedonošenčke matere, ki prvič rodijo, kot tiste, ki so rodile že enkrat ali večkrat. Tudi krvavitve v drugi polovici nosečnosti so pogosti vzroki za prezgodnje porode. Žene, ki v nosečnosti prebolijo gripo, so v nevarnosti, da bi prezgodaj rodile. Previsok krvni pritisk in otekanje nog nosečnic, ki na to niso pozorne in ki ne obiskujejo posvetovalnice za noseče, najpogosteje povzročata prezgodnji porod ali celo odmrtnje otroka že v maternem telesu. Prav tako so statistično ugotovili, da največkrat prezgodaj rodijo tiste žene, ki premalo časa ali sploh ne izkoristijo predporodnega dopusta. Da žene ne izkoriščajo predporodnega dopusta, je najvažnejši vzrok za prezgodnje porode. To velja enako za telesne kot umske delavke. Praviloma mora vsaka nosečnica zadnji mesec nosečnosti čimveč počivati.

Približno 40% nedonošenčkov umre takoj po porodu ali pa v prvem letu starosti. Nedonošen otrok je nežen, neoporenen in ima zelo mehko glavico. Že pri samem porodu se taka glavica lahko poškoduje. Pri tem pride do možganske krvavitve, kar lahko povzroči takojšnjo smrt otroka. Če poškodovan otrok poškodbo preživi, lahko kasneje občuti posledice. Nedonošenčki so tudi zelo

neodporni proti raznim infekcijam. Pogosto zbolijo za pljučnico. Nedonošenčkova koža se kaj hitro vnamme in zagnoji, kar tudi ni redek vzrok smrti.

Če nedonošeni otroci ostanejo pri življenju, kasneje opazamo posledice nedonošenosti. Razna živčna obolenja se pojavljajo pri nedonošenčkih v 34%, pri donošnih pa le v 2%.

Kako preprečiti prezgodnje porode? V večini primerov se jih da. Zato svetujemo naslednje:

1. Vsaka nosečnica naj začne obiskovati posvetovalnico za noseče že v prvem mesecu nosečnosti. V prvi polovici nosečnosti naj jo obiskuje enkrat mesečno, proti koncu vsakih 14 dni ali celo vsak teden. Posebno važno je to za nosečnice, ki jim zatekajo noge in imajo zvišan krvni pritisk.

2. Vsaka nosečnica, ki krvavi, mora takoj v bolnišnico. Če krvavi v prvi polovici nosečnosti, je to znak za grozeči splav; krvavitve v drugi polovici pa je znak za predležečo posteljico, ki je lahko zelo nevarna komplikacija ne samo za otroka, pač pa tudi za mater.

3. Vsaka nosečnica naj izkoristi vsaj mesec predporodnega dopusta! Vse nosečnice bi se morale zavedati, da je telesni in duševni napor v zadnjem mesecu nosečnosti med glavnimi vzroki za prezgodnji porod. Leon Kos

▲ Če med delom malo počijemo, nič zato. Minimalni osebni dohodek bomo že dobili

EE plastika

Obrat, ki je nastal po priključitvi Juvinila, je bil osnova za nadaljnje delo EE. To je najmanjša EE v našem podjetju, saj šteje komaj 13 članov. Že tako oddaljeni od tovarne, brez večje povezave, smo vendar del nje in se z njo trudimo do večjih uspehov. Prav je, da vsak delavec v naši tovarni spozna nas in naše delo. Mnogo je bilo že govoric po tovarni. Plastika? Spet moramo delati za nekaj ljudi več, je pomislil marsikdo od starih delavcev. Ne ve pa, da je s tem napravil veliko krivico nam vsem. Upravičenost obstoja dokazuje naše delo, ki je najboljšje spričevalo vsakega človeka.

Uspehi so skromni, toda za naš obrat važni, ker vemo, da se ne trudimo zaman. To nam dokazujejo tudi rezultati, ki smo jih dosegli v prvem polletju. Od planiranih 22 milijonov, smo dosegli 26 milijonov. Za mesec julij smo imeli planiranih 6 milijonov, napravili smo za 8 160 000 din. To so rezultati dela vsakega člana in cele EE. Tudi pri nas so delavke delale po 12 ur na dan, da smo lahko dosegli take uspehe. V celem Saturnusu se med malico ustavi stroji. V našem obratu se ne, ker delo to zahteva tako, da imamo malico le po deset minut. Vse zato, da bi dosegli še večje uspehe. Kakor povsod tako tudi pri nas. Z delom se pojavljajo tudi težave. Nedvomno so prostori glavni problem. V istem prostoru so stroji, skladišče materiala, izdelkov in sušilna peč za material. V prostoru, ki služi za toliko namenov hkrati, je zelo težko držati tako čistočo, kot jo zahteva ravno plastika. To v veliki meri vpliva na kakovost izdelkov. Čistoča in red sta stara problema plastike. Okna ne dajejo dovolj svetlobe. Že sedaj mora skoraj ves dan goreti električna razsvetljava. Pa tudi ta je zelo slaba, saj ne zadošča potrebam pri delu. Treba bi bilo umakniti vsaj stare stroje, ki so za proizvodnjo nerabni. Zavzemajo pa nam skoraj polovico prostora.

Po priključitvi Juvinila so bili stroji v silo slabem stanju. Treba jih je bilo najprej vsaj za silo popraviti ter jih usposobiti za proizvodnjo. To smo napravili in v marcu je proizvodnja za silo stekla. Nadaljnega načrtnega remonta strojev, ki je zelo potreben, ni bilo. Brizgalni stroj »Battenfend«, za katerega je bil v maju predviden remont, se bo začel komaj sedaj. Pri novem stroju »Triulzi« se pojavlja vprašanje ali res odgovarja za tako kakovostne izdelke. Mislim, da bi nam lahko mnogo bolj pomagali tovariši, ki so bili v Italiji, kjer so sprejemali ta stroj. Saj jih je poslala tovarna in je njihova dolžnost, da znanje, ki

so ga dobili v tujini, preneso na nas, ki delamo s strojem. Največji problem je brizgalni stroj »Belišče«. To je stroj, ki ima ročno zapiranje a hidravlično brizganje. Samo predstavljajte si, kako trpi delavec, ki 12 ur na dan dela na tem stroju. Vem, da ga marsikdo od vas še enkrat ne bi mogel zapreti. Marsikdo je ob njem zlobno dejal: »To je mučilnica.« Povrhu vsega pa je še najbolj obremenjen. Zato bi potrebovali nov stroj ali pa bi starega vsaj preuredili na hidravliko. Slišati je bilo, da se to ne izplača. Tega mi ne vemo, vemo pa, da je treba nekaj hitro ukreniti. Ne vem, kako bi se počutil človek, ki je to delal, če bi moral on sam delati ponoči 12 ur na tem stroju. Skoraj sigurno bi spremenil mišljenje. Potrebnovali bi tudi še eno sušilno peč, ker ta ne zadošča potrebam predelave. Predelujemo material, katerega sušenje je predvideno za 4—6 ur. Mi ne pridemo niti na dve uri, ako nam vsi stroji delajo s tem materialom. Težava pa je tudi v tem, da v primeru skupnega sušenja prozornega material pordeči od plinov rdečega. Rezultat je slaba kakovost ter mnogo izpada. Ni potrebno dosti, samo malo več razumevanja tudi za naše težave, pa bi bil

skoraj brez vsakih sredstev, le z malo truda, obrat mnogo lepši, pogoji boljši, kar tudi vpliva na uspehe in zadovoljstvo ljudi ter obrata kot celote.

Problema strokovnega izobraževanja pri nas ni še nihče načel. Tu nismo napravili še niti koraka. Polovico delavcev je ostalo od Juvinila, ostali pa so v plastiki novi. Pri nas ni kontrole izdelkov. Imamo tako imenovano avto kontrolo, tj., da vsak delavec sam kontrolira svoje delo. Velika odgovornost, ki terja večjo strokovno sposobnost. To se pravi, da je od vseh delavcev odvisna kakovost našega dela. Zato smo imeli z novimi delavci precej težav. A zanimanje novih delavcev za delo, je že dalo določene rezultate. Seveda je kakovost odvisna tudi od kalupov in strojev. Nihče od nas se ni učil plastike. Ni bilo ne tečajev ne seminarjev, čeprav bi bili zelo potrebni. Vsakdo se je učil sam, učilo ga je delo, za kar je v obratu veliko zanimanje. Mogoče bi bilo dobro napraviti ekskurzijo v podjetje, ki ima plastiko bolj urejeno in imajo večje izkušnje.

Mnogo je še problemov. Preveč je jih bilo, če bi vse našteval. Toda kljub težavam, smo le dosegli uspehe, ki nas morajo le še bolj vzpodbujati k novim uspehom.

Janez Lipovec

EE oddelek tehničnih predmetov

Lepo zveni, če se nekdo pohvali, da imamo v našem oddelku dobro organizacijo dela, toda v oddelku TP si zaenkrat tega ne moremo privoščiti, kajti potrebno bo še mnogo truda, da bomo uvedli dobro organizirano proizvodnjo. Ko smo pred dvema letoma v starih, prenatrpanih prostorih dosegli mesečne plane 50 do 60 milijonov, so bile naše oči uprte v novo stavbo ter smo v velikem pričakovanju mislili na vselitev v nove, večje prostore. Vsi smo enako mislili, da bo proizvodnja narasla, če bodo večji prostori. V novem obratu smo zares bolj široko zadihali, toda pred nas so se začeli postavljati 100 milijonski mesečni plani, zato je bilo potrebno izdelati novo shemo organizacije dela. Uvedene so bile nove službe — tehnološki oddelek, oddelek za študij gibov in druge. Po novi shemi smo takoj pristopili k delu v upanju, da se bo naša proizvodnja dvignila, toda v tem smo le delno uspeli. Naša pričakovanja se niso v celoti uresničila, kajti dobro organizirano proizvodnjo se ne da uvesti čez noč.

Če nekoliko prelistamo ter pregledamo letošnjo proizvodnjo, vidimo, da smo za 50% prekoračili lansko, torej vidimo, da je tukaj že nekoliko vplivala

nova organizacija dela. Tudi nove stiskalnice so pripomogle k takim uspehom. Vendar je bila ta proizvodnja izdelana v pretežni večini na tako imenovani »horuk« način. Zato bo potrebno v nadaljnji fazi naše proizvodnje dobro preštudirati organizacijo, kajti pred naš oddelek se postavljajo plani nad 200 milijonov. Pri takšni proizvodnji ne bo potrebna samo dobra organizacija, rabili bomo tudi nekaj novih strojev za obrez raznih žarometov, za vtiskavanja rabatov, brusilne stroje, peč za sušenje ter stroj za vakuumsko naprevanje. V stiskalnici bo potrebno uvesti linijski sistem dela, tako da bodo polizdelki krožili od stiskalnice v površinsko obdelavo ter naprej v montažni oddelek. Le s takšnim sistemom dela bo mogoče izpolniti pred nas postavljene naloge.

Pri tem bi omenil tudi nabavno službo, ki bo morala v bodoče do roka dobavljati polizdelke od kooperantov, kajti zgodi se, da se isti izdelek večkrat montira prav zaradi nedobavljenih vijakov, matic ter podobnega. V kolikor se takšni izpadi dogajajo večkrat dnevno, si lahko predstavljamo, kako pade proizvodnja, če na traku dela 10 delavk.

Omenil bi tudi našo kontrolno službo. Iz prakse vi-

dimo, da se izmet ugotavlja pri montažni operaciji, ne pa takrat, ko se v stiskalnici delajo polizdelki. Isto se dogaja s pločevino. Največkrat se izmet ugotovi šele pri redni proizvodnji ne pa pri preizkušnji na aparatu za vzdržljivost pločevine za globoke vleke.

Potrebno bo torej sodelovanje med našimi službami, kajti le tako bo mogoče ustvariti naloge, ki se postavljajo pred našo EE. Te pa niso majhne. Upamo, da bo tudi naša uprava uvidela naše težave ter pristopila na pomoč pri nabavi novih strojev, ki nam še primanjkujejo.

Janez Bečan

EE razvoj in delavnice

Ko polagamo račun za svoje delo v preteklem polletju, ne moremo preko dejstva, da smo kljub neizpolnjevanju mesečnih planov dosegli zadovoljiv uspeh. Če analiziramo delo preteklega leta, ko smo v celem letu izdelali 305 kosov orodij in ga primerjamo z delom v prvi polovici leta — izdelanih je bilo 185 orodij — ne moremo zanikati, da smo skoraj pod istimi pogoji izdelali več orodij. Nikakor pa ne moremo biti s tem minimalnim uspehom zadovoljni, ker se pred našo ekonomsko enoto postavljajo vedno večje zahteve. Osvajati moramo čimveč novih artiklov, ki jih zahteva tržišče. Upoštevajoč te potrebe smo v orodni delavnici z mesecem aprilom pričeli postavljati mesečne plane 50 orodij, ki jih sprejema delavski svet ekonomske enote. Ti plani pa niso sestavljeni po razpoložljivih zmogljivostih naše orodjarne, temveč so postavljeni z ozirom na minimalno potrebo našega podjetja po novih orodjih. To je približno 600 orodij na leto. Pri izpolnjevanju mesečnih planov smo kljub prizadevanju naleteli na nepremostljive ovire. Te so predvsem v pomanjkanju brusilnih strojev in strokovnega kadra v ročni orodjarini.

Kljub vsem težavam je naša ekonomska enota sklenila, da od mesečnega plana 50 kosov orodij ne odstopamo, ampak da poiščemo še vse skrite rezerve — te

pa so boljša disciplina, večja prizadevnost vseh članov, povečati sodelovanje med konstrukcijo in orodjarno, boljše izkoriščanje strojnih zmogljivosti ter uvajanje mladih v samostojno delo — tako da bi mesečne plane 100% izpolnjevali ter nadoknadili ves zaostanek.

Tudi če pogledamo izpolnitev plana po osvojenih izdelkih je naša bilanca pozitivna, saj smo osvojili precej novih izdelkov, kot so svetilke za Fiat 600, kolesarski žarometi, pano pokrovi itd. Še več pa jih imamo v končni fazi osvajanja in trudimo se, da bi jih izdelali še v tem mesecu, da bi izdelke razstavili na zagrebškem velesejmu. To bi brez dvoma imelo velik komercialni uspeh.

Za polno izkoriščanje strojnih zmogljivosti je potrebno preiti na delo v dveh izmenah v strojni orodjarini in to deloma že letos. Pri uvajanju druge izmene bomo ponovno naleteli na velike težave, še posebno, ker moramo predvidevati, da bodo nekateri kadri raje odšli drugam, kot da bi delali v dveh izmenah. Zato pa moramo posvetiti še večjo pozornost izpolnjevanju mladega kadra, da bi tako nadoknadili izgubo ter jih pridobili za drugo izmeno, ker bomo le s tem ukrepom lahko zadovoljili potrebam proizvodnje ter opravičili vložene investicije v razvojno službo. Peter Ocvirk

EE embalaža

Prvo polletje je mimo. Zato je prav, da tudi mi pregledamo naše uspehe ali neuspehe. Obenem pa moramo analizirati vzroke, zaradi katerih se delo ni odvijalo kot bi se moralo.

Novo leto smo začeli z reorganiziranimi oddelki; tako da se je preseljevanje delno rešilo še v prvih dneh januarja. Preselitev je zlasti zadržala spodnji oddelek, ki zaradi tega ni mogel pravočasno izdelati polizdelkov za okrogli in za štirioglati oddelek. Posledica so bili večkratni zastoji v enem ali drugem oddelku. Vendar izpada v proizvodnji oddelkov nismo mogli nadoknaditi zlasti še zato, ker smo proizvajali izdelke z majhno naklado. Cene nekaterih so zelo nizke. Stanje se je potem v naslednjih mesecih postopoma popravljalo, toda težave so se stopnjevale, ka-

kor se je stopnjeval plan. Zastojev v proizvodnji nismo mogli odpraviti.

Vzroki za izpad so bili tudi v tiskarni, ker ji je primanjkovalo plina. Rušenje in dozidava v tiskarni ter montaža novega tiskarskega stroja so težave še povečali. Ves ta čas v tiskarni ne poznajo počitka, ampak delajo nepretrgano ponoči in podnevi. Delo ne zastane celo ob nedeljah in praznikih, pa čeprav jim delajo streho nad glavo. Vse to je bilo vzrok, da nam tiskarna ni mogla pravočasno litografirati pločevine, ki smo jo neobhodno rabili.

S pogonom novega stroja in z dokončanjem nadgradnje v tiskarni, se stanje zboljšuje in upamo, da zaradi tiskarne ne bomo imeli več zastoja. Kot se v tiskarni zboljšuje, tako se

Nadaljevanje na 6. strani

Nadaljevanje s 1. strani
 ekonomike v kolektivu vsaj navidezno ustvarjala določena nesorazmerja med samimi EE. To govorim zaradi tega, ker smatram, da samo s formalno postavljenim poslovnikom za delo EE ni mogoče reševati vseh spornih vprašanj, ki so odraz nujnosti v poslovanju. Premalo razmišljamo, kako bomo našli pravilna sorazmerja v proizvodnih EE.

Samo formalno ocenjevanje višine proizvodnje po EE — količinsko in finančno — ni dobro, ker pri tem pozablamo primerjati organski sestav proizvodnih sredstev. V revalorizaciji smo dobili stvarne podatke o naših strojih. Zato smatram, da jih lahko tudi pri določanju ekonomičnosti proizvodnje v EE s pridom uporabimo. Jasno je, da se zaradi različnosti proizvodnje in velikosti serij pojavlja vprašanje dejanske proizvodnje po posameznih EE. Ta ustvarja tudi finančni rezultat na višino proizvodnje. Ker so nam pa prav ti podatki zaenkrat vse, se vzporedno s tem postavlja vprašanje, če visoka proizvodnja po ppc. iz leta 1955 ustvarja resnično visoke presežke.

Pri tem sedaj upoštevajmo zakone ekonomike, ki pravijo, da je pri veliki proizvodnji lahko zelo majhen presežek. Zakaj? Zato, ker proizvajalec ne upošteva organske sestave proizvodnih sredstev ter deleža, ki ga mora odvajati. Z drugimi besedami, sodobna proizvodna sredstva lahko ustvarjajo zelo malo čistega presežka.

Menim, da je dolžnost vseh družbeno političnih

organizacij in organov samoupravljanja zahtevati od določenih služb, da te pokazatelje dobimo. To pa zaradi tega, ker hočemo poznati dejansko stanje. Kajti na ta način bodo EE lahko videle jasno sliko, ki jim bo pokazala takšno stanje, kakršno je v resnici.

EE bodo iskale boljše oblike svojega dela, oziroma bodo hotele svojo organizacijo dela čimbolj izpopolniti. Dobro se zavedajo, da lahko samo z dobro tehnologijo in organizacijo dela dosežejo boljše poslovne uspehe. Torej se bodo morale naše strokovne službe aktivno vključiti v resnično študijsko skupino, ki bo po posameznih EE skrbela za čim sodobnejšo proizvodnjo. Ko smo poudarili, da bomo le z dobro organizacijo proizvodnje lahko nekaj dosegli, spregovorimo tudi o tem, kako bomo uvedli delitveni sistem.

Prvi vlak v obratu Zalag

Nadaljevanje s 1. strani

staje in ga pretovarjati na vagon. Zlasti velike težave smo imeli pri transportu konzervnih škatel, ki jih ne zlagamo v zaboje. Posebno kladar je bil slabši papir, se je čestokrat dogajalo, da so se ovoji pri večkratnem prekladanju odvijali in je bilo škatle potrebno ponovno zavijati. Stanje se je izboljšalo v toliko, da bo tega prekladanja dosti manj. Hitreje in lažje bomo razkladal pločevino in leseno embalažo ter premog. Prav tako bomo lažje nakladali odpadno pločevino za izvoz. Ze pri sedanjih proizvodnji naložimo dnevno tudi po osem vagonov, če delamo

Določiti moramo ekonomske pokazatelje ter splošna določila, pod kakšnimi pogoji upoštevamo uspehe EE oziroma uspehe splošnega značaja, ki bistveno vplivajo na proizvodnjo. Jasno je, da bodo posamezne EE postavljale zahteve po večjih osebnih dohodkih. To bomo uresničili šele tedaj, ko bomo upoštevali vse realne možnosti za določanje višine proizvodnje.

O teh vprašanjih bo moral jasno spregovoriti statut naše gospodarske organizacije, ki bo moral postaviti jasna stališča za delo v prihodnosti. Ne gre za to, da bomo z izdelavo statuta naše tovarne opustili sedanjo obliko dela v EE, temveč moramo te oblike vsebinsko obogatiti in okrepiti. Nedvomno pa je res, da je v kolektivu vrsta problemov, ki jih bodo morale EE reševati.

Slavko Vrzel

na avtomatski liniji kilogramske, na obeh polavtomatskih linijah pa tri oziroma petkilogramske doze. V kolikor enodnevno proizvodnjo ne natovorimo v istem dnevu, je treba zaoznanek naložiti drugi dan, kar poveča število vagonov. Ob pomanjkanju vagonov se je čestokrat zgodilo, da nismo dobili zahtevanega števila. Zaloge so se tako hitro nakopičile, da smo imeli v nekaj dneh v obratu preko dvajset vagonov izdelkov. Pozneje, ko smo dobili zahtevano število vagonov, nismo mogli materiala na hitro naložiti in odpremiti. V ilustracijo naj povem, da so prej nakladali

Količina ali kakovost?

Cilj vsakega modernega obrata je, nuditi kupcem tolikšne količine posameznih izdelkov, kolikršno je pač povpraševanje. Podjetja, ki hočejo poslati na tržišče v čim krajšem času zadostne količine izdelkov, često pozabijo na zelo važen činitelj, ki sploh omogoča večjo prodajo — na kakovost.

Kot pri igri s kartami ne kaže izpuščati iz rok adute, tako v velikoserijski proizvodnji ne kaže zanemarjati največjega aduta za obvladanje tržišča — kakovosti. Je najboljša reklama za izdelke podjetja ter vabi kupce, da zahtevajo od prodajalcev samo tiste predmete, ki so bili izdelani v podjetju o katerem so se prepričali, da izdeluje solidne izdelke.

Kako skrbimo v našem podjetju za to, da bi bili izdelki res kakovostni? Res je, da poleg oddelkov in predelav izboljšanje kakovosti še vrsta kontrolorjev in kontrolork, ki nimajo na razpolago dovolj kontrolnih meril, kontrolnikov in še drugih potrebnih instrumentov. Zato je nujno potrebno, da stalno izpopolnjujemo naše priprave, s katerimi bomo lahko učinkovito posegli v proizvodni proces ter uresničevali našo osnovno nalogo — zadovoljiti kupca.

Poleg izpopolnitve kontrolnih pripomočkov, bi bilo potrebno neprestano dvigovati tudi strokovno raven kontrolorjev in kontrolork na raznih seminarjih ter jih tekoče seznanjati s spremembami pri izdelavi obstoječih izdelkov ter s kontrolnimi postopki pri novih izdelkih.

Ze dosedanja praksa pri analiziranju zapiskov kontrole je pokazala, da lahko marskje

z majhnimi izboljšavami preprečimo nastajanje izmeta in s tem finančno škodo, preprečimo pa tudi nevarnost, da bi razočarali naše kupce s slabo kakovostjo. Zato moramo še pooprčiti naše delo tako, da bomo lahko zapisali, da ima v Saturnusu kakovost prednost pred količino.

Janez Herzog

ZAKAJ NE IZPOLNJUJEMO?

Nadaljevanje s 1. strani
 služb v prihodnosti, pregled dela v prvem polletju itd. Navedena problematika ni »postranska«, nasprotno zelo važna je. Od take ali drugačne rešitve je odvisna boljša ali slabša prihodnost nas vseh.

Kaj je res popolnoma vseeno, kakšen bo naš razvoj v prihodnjih sedmih letih?

Se enkrat pozivam tovariše, ki nevestno in neodgovorno opravljajo družbene naloge, naj premislijo in povedo, ali želijo v bodoče aktivno delati, ali ne? Jasno naj povedo, če so preobremenjeni, ali se jim enostavno ne zdi vredno tritati časa za tako delo. V nasprotnem primeru jih bo moral kolektiv odpoklicati.

Politične organizacije in organi delavskega samoupravljanja naj kazujejo člane, ki dela ne jemljejo zadosti resno, brez čuta družbene odgovornosti.

Branimir Polec

vagon posamičnih škatel tri ure, medtem ko ga sedaj natovorijo v eni uri.

Izdelke bomo lahko takoj prevažali v vagon, s čimer se bomo izognili večkratnemu prekladanju. Predvsem bo prišel industrijski tir še bolj do veljave, ko bomo dobili iz Italije novo avtomatsko linijo za izdelavo konzervnih škatel, katere zmogljivost bo trikrat večja od sedanje, tako da bo mogoče v osmih urah izdelati

preko 100 000 konzervnih škatel. Pri polni zmogljivosti se bo proizvodnja povečala za približno 100% pri istem številu zaposlenih. S tem se bo povečal tudi transport. Povečanja proizvodnje pa si ne moremo zamisliti brez industrijskega tira. Da bo transport tekel še bolj nemoteno, je potrebno zgraditi nadstrešek pred skladiščem in nakladalno premično rampo.

Lado Dernovšek

KAKO SMO GOSPODARILI * KAKO SMO GOSPODARILI * KAKO SMO GOSPODARILI * KAKO SMO GOSPODARILI

Nadaljevanje s 5. strani

stanje v spodnjem oddelku stalno slabša. V zadnjih mesecih ugotavljamo, da naš oddelek (»štancarija«) ne more več proizvajati polizdelke niti za tekočo proizvodnjo, kaj šele da bi delali na zalogo, kakor je zamišljeno. Trenutno smo stanje rešili tako, da nam nekaj teh polizdelkov dobavlja podjetje »Golovec«, toda ta rešitev je le začasna. Zato je nujno, da se v spodnji oddelek nabavi še nekaj novih stiskalnic. S tem bi lahko razbremenili nekaj starih in jih v remontu usposobili za nadaljnjo proizvodnjo. Naštel sem nekaj glavnih težav, ki so nas ovirale pri delu. Toda kljub vsem težavam, ki smo jih imeli, se je v EE embalaža delalo precej dobro, saj smo kljub vsem težavam plan skoraj vse mesece dosegali. Od planirane proizvodnje v vrednosti 1 016 669 000 dinarjev smo naredili 1 009 148 000 dinarjev. Upamo, da bomo zaostalo nadoknadili in osnovni plan dosegli ter morda še nekoliko presegli.

Janez Turek

EE tiskarna

V času od 1. 1. 1963 do 1. 8. 1963 je bilo v ekonomski enoti tiskarna pet rednih zasedanj in eno izredno zasedanje delavskega sveta ekonomske enote. Udeležba na sejah DSEE je bila povprečno 90%, ostali člani so bili opravičeno odsotni (bolniška, dopusti). Na DSEE smo razpravljali o planu ekonomske enote in celotnega podjetja, o delitvi osebnega dohodka po EE, disciplini in o investicijskem programu EE — tiskarna. Investicijski program se kljub pesimizmu nekaterih članov v veliko zadovoljstvo celotnega kolektiva ugodno razvija.

Plan, ki je bil postavljen za EE tiskarno, je v prvi polovici letošnjega leta te-

kel ob prizadevnosti slehernega člana zadovoljivo, kljub ogromnim težavam, ki jih imamo zaradi rekonstrukcije tiskarne.

Kritično pripombo bi imel samo v tem, da bi lahko nekatere sklepe realizirali, toda zaradi ogromnih težav in velike obremenjenosti vodilnega kadra se je včasih posvetilo le premalo časa za odgovore na zapiski EE.

DSEE tiskarne se bo v prihodnjih mesecih, ko bo minil čas letnih dopustov, sestajal še pogosteje, saj so pred nami še ogromne naloge in smo tudi prepričani, da jih bomo s prizadevnostjo naših članov čimbolje realizirali.

Sašo Margon

EE Zalag

Za prvo polletje letošnjega leta je bilo planirano, da bomo v embalažo predelali 1275 ton pločevine. To pomeni 909 000 000 dinarjev, v tonah in finančno smo plan znatno presegli. Pre-

delali smo 2013 ton pločevine v vrednosti ene milijarde 331 000 din, pri čemer smo plan v tonah pressegli za 58% in finančno za 46%. K temu uspehu je veliko pripomoglo delo

v treh izmenah, ob nedeljah in boljše organizacija dela. V tem času smo dobili boljše stroje. Tiskarna je dobavljala večje količine vernirane in litografirane pločevine. Pri tem ne smemo pozabiti na komercialno službo, ki je preskrbela naročila in potrebni material — razen pločevine za alupo pokrove. Veliko so nam pomagali v razvoju in delavnih, ko so nam v okviru možnosti kar najhitreje popravljali in izdelovali orodje ter stroje.

Resnici moramo pogledati v oči in ugotoviti, da bi bil uspeh z malo več vložene truda in večje natančnosti pri delu lahko še večji. Priznati moramo, da kakovost naših škatel še ni na tisti višini, na kateri bi morala biti. Da bomo to kakovost dosegli, bomo morali največ truda vložiti mi v obratu Zalag. Pri tem nam bo morala pomagati EE razvoja in delavnih.

Večkrat nas je pri delu oviralo, da pločevine nismo dobili pravočasno, ali pa je iz tiskarne prišla v zadnjem trenutku. Tiskar-

na zaradi premajhnih zmogljivosti ni mogla pravočasno dobavljati vernirane in litografirane pločevine. Težave smo imeli tudi pri uvozu tekoče gume, cina v traku in kristalfluksa. Velikokrat je prišlo do tega, da nam je tega ali onega zmanjkalo in da smo v zadnjih trenutkih reševali, kar se je rešiti dalo. Izposojali smo si material, ki je največkrat prišel nepozno.

Mnogo bolje je, da na uspehe pozabimo in se temeljiteje ukvarjamo z neuspehi oziroma z napakami in jih poskušamo čimbolje odpravljati.

Karol Smrekar

»GLAS SATURNUSA«, glasilo delovnega kolektiva tovarne Saturnus Ljubljana. Ob železnici 16, tel. 33-666. Ureja uredniški odbor: Jože Einspiller, Janez Herzog, Ivan Lukančič, Peter Marn, Janez Ošaben in Elizabeta Vide. Glavni urednik: Jože Einspiller. Odgovorni urednik: Peter Marn. Tiska tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani. Rokopisov ne vračamo.

Iskrena hvala vam, tovariši iz Saturnusa!

Lansko leto je terenska organizacija ZB iz Zaloga naslovila na naš kolektiv prošnjo, naj bi omogočili nekaterim partizanskim materam počitek in okrevanje v našem počitniškem domu Veli Lošinj. Ker so bila lani razpoložljiva mesta v Lošnju od začetka do konca sezone izkoriščena, takrat prošnji nismo mogli ustreči. Da ne bi bila obljuba pozabljena, a nenapisana dolžnost neizvršena, smo letos že takoj v juniju mesecu obvestili organizacijo ZB o našem sklepu, da smo pripravljene urediti brezplačno bivanje štirim materam padlih borcev za čas od 17. junija do 1. julija v počitniškem domu Veli Lošinj. Poslali smo jim napotnico ter jim zazeleli vsa srečo in zadovoljstvo na oddihu.

No, pred dnevi sem jih obiskal na njihovih domovih. Obiskal sem štiri partizanske mamice, štiri izmed mnogih, ki so svoje najdražje žrtvovale na oltar domovine.

POLK-ovi mami Antoniji je bilo okrevanje prav gotovo zares potrebno. Komaj štirinajst dni pred odhodom v Lošinj se je za vedno poslovila od svojega moža, železniškega upokojenca, ki je skupaj z njo vzgojil tri sinove — tri junake. Za vsakega izmed njih veljajo Kajuhove besede:

▲ Polkova mama na Velem Lošnju

de: ... postal je tak fant, da bi gore premikal... Sin Ciril je komaj 20 let star padel 1. 1943 v Ambrusu ter tam tudi počiva v tihi samotni slovenskih gozdov. Sin Karol je 1. 1950 v najlepših moških letih umrl za posledicami, ki mu jih je pustilo trpljenje v NOB. Sin Albin še živi na Jesenicah kot upokojeni kapetan JLA. Tudi njemu so težka leta borbe pustila neozdravljiv pečat. Kot mati »banditov« je Polkova mama tudi sama okusila vse grenkobe koncentracijskega taborišča na Rabu. Vendar je danes zadovoljna in ni mogla skriti tihega zadovoljstva ter hvaležnosti za to — malenkost pravzaprav — kar smo ji nudili. Čeprav jo noge »matrajo«, kot mi je potožila, bi vseeno še enkrat šla na Lošinj. »Pozdravi tisti Mariji in vse, ki so bili takrat na dopustu!« mi je še dejala, ko sem se poslovil in

odšel iskat HRIBAR-jevo mamo. Našel sem jo na vrtu, ko je pobirala jabolka pod drevjem. »Ja, veste tako sem se popravila! Hrana in vse je bilo »fajn«, tudi svoje stare kosti smo dobro namakale!« se je smeje pošalila. Tudi ona živi kot podnajemnica s svojo hčerko. Moža že dolgo nima več. Edini sin Srečko ji je komaj sedem-

▲ Hribarjeva mama pobira jabolka

najstleten partizan obležal 10. oktobra 1944 na Mežakliji. Ko sem jo želel slikati je rekla: »Pa vendar ne v tem zašitem predpasniku!« Pa sva se le sporazumela, kar po domače,

in odšel sem k VREČAR-jevi mami. Nje nisem mogel slikati, ker je ležala bolna v postelji. Neozdravljiva bolezen na nogi jo muči že preko 30 let. Zato sva se pogovorila kar ob postelji. Nad posteljo sem opazil povečano sliko najstarejšega sina Milana, ki se ga medlo spominjam še iz svojih otroških let. Pet-

najstleten deček je odšel februarja 1943 v partizane. Že po petih mesecih je obležal smrtno zadet v Tehaboju na Dolenjskem. »Saj je bil še otrok, ko je odhajal, a braniti mu nisem mogla!« je tiho dejala. »Veš,« je pripovedovala dalje, »čez dan smo bile bolj malo skupaj. Zaradi noge sem se morala držati bolj v senci. In zdaj me je zlo-mek spet začel boleti! Ko mi je prišel predsednik ZB povedat naj se pripravim za na morje, kar verjeti nisem mogla. Res, lepo je bilo in zelo smo vam hvaležne!«

▲ Vrečarjeva mama

Oglasil sem se še pri ŠUMBERGAR Mariji. Zalotil sem jo pri »veliki žehi«. Hitela si je brisat roke ob predpasnik, da bi se šla preobleč. »Ne, ne mami, kar pri delu se bova slikala! Najbolje je tako!« in že sem jo imel na filmskem traku. — Sama je ostala, obdeluje ohišnico, s katero se delno preživlja, delno pa s podporo, ki jo prejema za

sinom Andrejem, ki je obležal skoraj istočasno z njenim bratom na Dolenjskem. Sin Franci pa je zaradi posledic umrl kmalu po vojni. »Bila sem že lani v Piranu,« je pripovedovala, »a mi je bilo sami tako dolgočas, da sem predčasno odšla domov. Letos smo bile pa štiri in bi še kar ostala tam. In družba! Ja, vsak večer nam je kdo prinesel pijačo na mizo. Dve Mariji iz Saturnusa pa neki Tone, pa inženir iz občine. Tako smo se smejale! Ko pa sem dobila škrcnicelj česenj od doma, in nisem vedela, zakaj moram iti takoj k upravniku, sem se pošteno ustrašila, če ni morda doma kaj narobe.«

Vse so bile zadovoljne, hvaležne so kolektivu Saturnusa... Zadovoljni smo tudi mi, ker smo jim na stara leta nudili kapljico proti tistemu, kar so one dale domovini — one, matere sinov padlih za svobodo.

Ivan Lukančič

▲ Šumbergarjeva mati med veliko žehi

Prišli v podjetje:

Terezija Kovač, Franjo Androvič, Vincenc Pogacar, Kristina Kuhelj, Mate Duganžič, Valentin Rahne, Stanislav Povše, Ivan Lapajne, Franciška Pirnat, Dragomir Bičanin, Dušan Grumič, Borde Stojanovič, Anton Kolščak, Ciril Juhant, Ana Korene, Ivan Fabiani, Franc Habič, Ljubica Domančič, Terezija Hočevar, Mihaela Martinčič, Slavko Ferlin, Magdalena Berčon, Mara Dimitrijevič, Albina Zijal.

Odšli iz podjetja:

Leopold Orehovec, Franc Trobec, Ančka Tič, Franc Jerman, Boris Potočnik.

Rodile so:

Ivanka Mazi — sina Janka, Ana Stravs — sina Zlatka, Terezija Babnik — hčerko Andrejo, Olga Kastelic — hčerko Olgo.

Vsem mamicam in novorojenčkom želimo obilo sreče!

Poročila se je:

Ljuba Sever. — Mladoporočenki iskreno čestitamo!

BIL SEM V ANGLIJI

Anglija, ki predstavlja največji del Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, leži na južnem delu otoka Velike Britanije. Od evropske celine jo loči prekop, znan pod imenom Kanal La Manche. Najbolj udobno potovanje na otok je vsekakor z letalom, ki traja od Zagreba preko Pariza do Londona približno 6 ur, seveda odvisno od vrste letala, s katerim se potuje. Na otok lahko pridemo tudi tako, da se z vlakom pripeljemo do enega od pristanišč na obali evropske celine se vkrčamo na ladjo, ki nas pripelje preko kanala na obalo Velike Britanije. Se posebno zanimivo pa je potovanje preko Kanala z ladjo — trajektom — npr. od Francoskega pristanišča Calais do angleškega pristanišča Dover. Zanimivost pri tem potovanju je ta, da popolno kompozicijo vlaka zapeljejo na ladjo — trajekt, ter tako po že imenovani poti, ki je istočasno tudi najkrajša pot preko kanala, pridete na ozemlje Velike Britanije, ne da bi

▲ Trafalgarski trg v Londonu

▲ Pogled na stavbo parlamenta z reke Temze

zapustili svoj sedež na vlaku ali svojo posteljo v spalniku.

Na čelu Združenega Kraljestva, ki se v pogledu velikosti, po drugi svetovni vojni spričo osamosvojitve nekaterih prvotnih kolonij s področja Afrike zmanjšuje, vlada 37-letna kraljica Elizabeta II., kronana leta 1952. Gospodarsko moč Anglije so v veliki meri predstavljale kolonije, ki so bile za angleško industrijo surovinska baza. Dandanes je z gospodarskega stališča Anglija poznana kot močno razvita industrijska in živinorejska država.

Od posebnosti, ki jo je nujno videti, kadar se potuje v Anglijo, je tudi čas, ki je v poletnih mesecih enak našemu, dočim pa v zimskih mesecih odstopa od našega za eno uro. Zato takoj ko stopite na ozemlje Velike Britanije, uravnajte svojo uro na njihov čas ter se na ta način izognite morebitnim nevšečnostim.

Glavno mesto Združenega Kraljestva je 6,5 milijonsko mesto London. Prvotno je bil to manjši trgovski center ob Temzi. Dandanes je London izključno trgov-

CENTRALNI DELAVSKI SVET

● Centralni delavski svet je pregledal poročilo o delu ekonomske enote razvoja in delavnic v prvem polletju letos. Poročilo je v celoti osvojil.

● Sklenil je, da morata kadrovske in tehnične sektor pripraviti vse potrebno za ustanovitev samostojnega razvojnega centra.

● Ukinje se splošni sektor in ustanovi sekretariat podjetja. Vzporedno s tem se dosedanja kadrovska služba osamosvoji in preimenuje v kadrovske sektor.

● Razpišeta se delovni mesti za šefa izvoznega in uvoznega oddelka ter sekretarja podjetja. Delovno področje upravnika delavsko uslužbenske restavracije se razširi na celotno organizacijo družbene prehrane v tovarni in preskrbo počitniških domov. Zato se razpiše novo delovno mesto.

● Pravila podjetja se dopolnijo s sklepom o razširitvi števila vodilnih delavcev. Tako bodo vodilni delavci naslednji:

- glavni direktor
- direktor tehničnega sektorja
- direktor komercialnega sektorja
- direktor računovodskega sektorja
- šef kadrovskega sektorja
- sekretar podjetja
- šef organizacijsko-analitskega oddelka
- šef ekonomske enote razvoja in delavnic
- šef oddelka za izvoz in uvoz
- tehnični vodja proizvodnje embalaže in
- tehnični vodja oddelka tehničnih predmetov

● Delavski svet je ponovno sklenil sprejeti sklep upravnega odbora, ki govori o odpovedi delovnega razmerja za tov. Klobutarja in tov. Kastaneta. Odpovedi veljata od 15. avgusta 1963 dalje.

● Potrdil je poslovno poročilo za prvo polletje, potrdil je tudi obračun izdatkov za reprezentanco, izredne izdatke in izredne dohodke.

● DS je sklenil, da bo na prihodnji seji razpravljal o problematiki EE razvoja in delavnic. Vso potrebno dokumentacijo naj pripravi tov. Smrajc.

● Strokovne službe naj pripravijo vso potrebno dokumentacijo za sestavo plana 1964. Rok je konec septembra.

● Uprava podjetja skupno z vsemi službami pripravi potrebno dokumentacijo za prehod na 42-urni delovni čas. Vse analize je treba pripraviti do konca oktobra.

● Komercialna — nabavni oddelki pripravijo obširno problematiko za alu pločevino. Vse odgovorne je treba o tej problematiki obvestiti.

● Pooblastil je upravni odbor podjetja, da lahko potrjuje račune do 150 000 din in naknadno poroča centralnemu DS podjetja.

● DS potrjuje manjko drobnega inventarja v višini 128 072 din.

UPRAVNI ODBOR

● Zaradi nedobavljene aluminijaste pločevine iz Ražin ne moremo slediti potrebam prehranske industrije po Alupo pokrovih. Komercialna naj o tej situaciji obvesti vse pristojne organe in jih opozori, da naše podjetje pri tem ne zadene krivda za premajhno število proizvedenih Alupo pokrovov.

● Razvojni oddelki imajo nalogo pripraviti študijo o proizvodnji Aluvi pokrovcov obenem z vprašanjem novih avtomatov, ki bi jih izdelali v lastnih delavnicah ali nabavili iz inozemstva.

● OTP naj izdela organizacijsko shemo obrata, z rešitvijo sedanjih problemov, kot so nabavna služba, kooperacija, servisi ipd. Obenem se bo sestal svet EE tega obrata in razpravljal o težavah, ki jih je treba odstraniti.

● Sindikalni organizaciji se dodeli akotacija na dotacijo v višini 500 000 din s tem, da ta organizacija pripravi predlog oziroma izdela seznam potreb, za katere bo porabila prejeto dotacijo. Dotacija sindikalni organizaciji se izplača iz sklada skupne porabe.

● Od 1. septembra dalje bodo sprejemale reklamacije posamezne ekonomske enote, ki jih bodo samostojno reševale.

● Takoj, ko bomo prekinili delovno razmerje s sedanjim upravnikom DUR, bo treba razpisati mesto novega upravnika. Novi upravnik bo moral delati ne samo kot upravnik DUR, ampak bo moral skrbeti za vso družbeno prehrano in preskrbo počitniških domov v Kranjski gori in na Velikem Lošnju.

POSLOVNI USPEH V PRVEM POLLETJU

Nadaljevanje s 1. strani

stroški in amortizacija, pa tudi višji družbeni prispevki in dajatve, kot so opresti, posebni prispevki itd.

V poslovnem poročilu ni bilo veliko omenjenega o uspehih posameznih ekonomskih enot. Izpolnjevanje osnovnega plana in operativnega plana posameznih ekonomskih enot je znano delavcem ekonomskih enot. Ekonomsko finančni rezultati pa ne.

Računovodstvo ima evidenco o stroških in vrednosti proizvodnje sleherne ekonomske enote. Če bi imele ekonomske enote tudi finančne plane, bi bilo mogoče ugotoviti zvišanje ali znižanje stroškov proizvodnje.

Za leto 1964 bo nujno, da se sestavijo na osnovi finančnega plana ter imenitnih podatkov letošnjega leta finančni plani, to je plan stroškov in dohodkov za vsako ekonomsko enoto.

Za ugotovitev dohodka je potrebno sestaviti tudi plan realizacije celotnega dohodka. Celotni dohodek ugotavljamo samo pri ekonomski enoti, ki ima končne izdelke, pri čemer pridobi ta ves dohodek tistih ekonomskih enot, ki so sodelovale pri izdelavi končnega izdelka kakor tudi ekonomskih enot, ki vršijo pomožne usluge. Če hočemo ugotoviti dohodek ekonomskih enot, moramo določiti obračunsko vrednost medsebojnih uslug in proizvodnih storitev, oziroma obračunske cene za polizdelke in proizvodne operacije, ki jih ekonomske enote opravljajo ena drugi.

Do dohodka ekonomske enote bi prišli tudi posredno s solidnim izračunom

enote proizvoda na podlagi realne planske kalkulacije. Upoštevati bi morali znižanje ali zvišanje stroškov proizvodnje — uporabljati realne predkalkulacije. Brez dvoma bi ugotovili realni donodek vsake ekonomske enote, če bi določili prodajne cene proizvodov, ki krožijo iz ene enote v drugo, kakor tudi prodajne cene proizvodov in režijskih uslug. Prodajno ceno bi mogli določiti s povzemanjem lasne cene za odgovarjajoči del dohodka kot celote ter s primerjavo tržne cene uslug in izdelkov.

Da bi se temu cilju približali, je nujno, da si vsi prizadevamo planirati vse operacije ter izdelati za vsak izdelek delovni načrt, kjer mora biti upoštevana vsaka posebnost, kot kooperacija ali odstopanje od prvotnega delovnega načrta.

Pri izstavljanju delovnih nalogov, materialnih izdajnic za lasne polizdelke in podsestave ter materialnih povratnic, moramo paziti na največjo natančnost, da so v soglasju s potekom proizvodnje. Zajemanje stroškov proizvodnje bo mogoče le, če bodo organizatorji in vodje proizvodnje storili vse, da bi zagotovili točno evidenco količine izdelkov, polizdelkov in podsestavov po posameznih nalogih ter preprečili vsako uporabo materiala, ki ni označen s številko delovnega naloga, po katerem se dela. Samo prizadevanje za doseganje večje discipline pri zajemanju stroškov, izdelkov in izmeta po posameznih nalogih, kakor tudi uporaba pravilnih kodnih števil bo omogočila ugotovitev dejanskih lastnih cen izdelkov,

kakor tudi korekturo nepravilnih planskih cen izdelkov. Pravilna obračunska kalkulacija in realne planske kalkulacije pa bodo omogočile vzpodbudnejše nagrajevanje delavcev posameznih ekonomskih enot. Prodajna cena med ekonomskimi enotami bo omogočila ugotoviti dohodek ekonomskih enot ter stimulatивно delitev po ekonomskih enotah. S tem bo dana tudi materialna baza za gospodarjenje v vsaki ekonomski enoti.

Edi Ferenčak

ŠE SODOBNEJŠI TRANSPORTNI VOZIČKI

Namenil sem se, da se ne bom več oglašil. Da pa ne bi pero zabeleževalo samo kritiko, kot mi je to dejal v razgovoru član našega kolektiva N. N., naj bo to pot nekaj pohvalnih besed in sicer v toplo zahvalo tistim, ki so pripomogli:

● da je skladišče pločevine vendar dobilo prepotrebne viličarje;

● da je s sedanjim načinom razkladalni čas skrajšan za polovico in to z maloštevilno delovno silo;

● da so s tem podjetju prihranjena lepa denarna sredstva, ki so se plačevala za prekomerno nadurno delo;

● a kar je seveda najvažnejše, da se delovni človek ne bo več toliko fizično izčrpaval, vsaj pri razkladanju kamionov, dočim razkladanje pošiljk iz vagonov ostane še vedno le ročno.

Rezultati meseca julija dokazujejo, da smo vskladiščili 1 054 986 kg, iz skladišča smo izdali 1 820 782 kg pločevine. Smatram, da je to ogromno delo in ga brez tehničnih sredstev ne bomo mogli več izvrševati.

Večkrat lahko v jutranjih urah opazujete kolone avtomobilov, ki čakajo na raztovor in gotovo se sprašujete, kam se vse to vskladišči. Res je, da je skladiščni prostor že davno pretesen, zato si pomagamo z zasilnimi zunanji skladišči in celo z dvoriščem. Ni lep pogled na vse to, a vendar potrebe tovarne so velike, zato je potrebno malo potrpljenja. No pa poleti gre tudi tako, a do zime se bomo že vrinili v varnejše zavetje, a v naslednjem letu se nam obetajo nova skladišča, ki naj bi odgovarjala potrebam tovarne.

Sedaj, ko se nekako urejuje zunanji raztovor, je nujno potrebno misliti na notranji prevoz, saj je dnevno potrebno prepeljati samo v tiskarno do 50 ton pločevine, da vsega ostalega dovoza in prevoza niti ne računam. Ta pa tudi ni nič manjši. Tako kot smo hvaležni, da so nam izposlovali viličarja tako bi bili tudi hvaležni, da se nam izposlujejo sodobnejši transportni vozički. Torej mi se priporočamo, ter upamo, da se nam še ta prepotrebna želja uresniči. M. Horvat

BIL SEM V ANGLIJI

sko-bančni center, ker je prostor za stanovanje predrag. Znan je po svojih reprezentativnih zgradbah, polnih razkošja in bogastva. Od nešteti arhitektonskih spomenikov izstopajo Wrenova katedrala sv. Pavla, kraljevska Buckinghamska palača, Westminsterška opatija, parlament in znana trdnjava Tower z dvignim mostom preko Temze. V zadnjih desetletjih postaja center Londona izključno poslovno središče in kulturno zgodovinski spomenik, dočim sta se industrija in prebivalstvo preselila v predmestje. Zaradi tega so nastale prometne težave, ki jih rešujejo avtobusi in predvsem zelo znana podzemeljska železnica, s katero se lahko pripeljete pod zemljo na vsa področja Londona. Speljana je na večih mestih pod celo za tovrne ladje plovno Temzo. Tudi vozlišče, na katerem se sekajo po tri proge druga pod drugo, ni omenjena podzemeljska železnica nobena posebnost. Avtomati za nakup vozovnic, pomične stopnice in podobne stvari, so prav gotovo tudi odlike londonskega metroja.

Dogajanja, ki se odvijajo vsako nedeljo popoldne na določenem delu HAYDE PARKA imenovanem Speakers'corner (govorilni kot) so prav gotovo zanimiva za slehernega, ki se prvič zadržuje v Londonu. Na tem mestu lahko vsakdo govori zbrani množici, karkoli želi, ne da bi za svoj govor nosil kakršnekoli posledice. V istem času tako lahko poslušate govornike s področja Afrike, Anglije in ostalih dežel sveta, npr. govori proti politiki angleške vlade, proti ali za katerokoli vero, za komunizem, proti komunizmu itd. To prav gotovo za nekega tujca ni samo zanimivo, ampak v precejšnji meri tudi smešno oziroma zabavno.

In če si kot tujec ogleduješ dogodke v govorilnem kotu, se voziš v vlakih podzemeljske železnice, avtobusih, ali se sprehajaš po ulicah, ugotavljaš, da se vse odvija normalno in skoraj ne opaziš posledic strašnega upoštevanja in razdejanja, ki je bilo zadano temu vlemestu v drugi svetovni vojni.

Janez Smrajc

Novosti v proizvodnji

Poleg nekaterih izdelkov, ki smo jih letos že dokončno osvojili in jih pričeli tudi že proizvajati, nameravamo na jesenskem zagrebškem sejmu nastopiti še z naslednjimi novimi izdelki:

Garnitura štirioglatih kuhinjskih škatel »kuharček«

Te škatle proizvajamo že precej časa. Njihova slaba kakovost se kaže predvsem v tem, da so pokrovi nerobljeni. S tem, da bodo v bodoče pri garnituri robljeni pokrovi in da bo drugačna izvedba šarnirja, bo uporabnost rekonstruirane garniture kuhinjskih štirioglatih škatel precej večja.

Konzervna škatla ϕ 220

Škatle za marmelado ϕ 220, bomo v prihodnosti izdelovali z nekaterimi do-

polnitvami tudi kot konzervne škatle ϕ 220. Zanje je potreba na tržišču precejšnja.

Mizica za kempiranje

Če pladnju 360×480 in pladnju 300×400 dodamo zložljive nogice, dobimo dve manjši mizici, ki sta predvsem uporabljivi za izletnike oziroma pri kempiranju.

Aluvi vijaki

Dosedanjo izbiro Aluvi vijakov bomo razširili še s tremi različnimi velikostmi. To so Aluvi ϕ 28 \times 22, ϕ 28 \times 18,5 in ϕ 22 \times 15.

Zadnjega bo uporabljala predvsem farmacijska industrija.

Škatla ϕ 73, z vložkom iz alu folije in z bajonetnim pokrovom

To škatlo osvajamo na zahtevo proizvajalcev kave. Namenjena je predvsem za pakiranje kave v prahu in predstavlja naj sodobnejšo embalažo za ta namen.

Ovalna doza 91×47 z vložkom iz alu folije in s tlačnim pokrovčkom

Služi za pakiranje oziroma konzerviranje kavnega nadomestka in predstavlja naj sodobnejšo embalažo za te namene.

Ovalna škatla 76×43 z vložkom iz alu folije in tlačnim pokrovom

Tudi ta škatla služi za pakiranje oziroma konzerviranje kavnih nadomestkov in predstavlja naj sodobnejši tip tovrstne embalaže.

Velika štirioglasta luksuzna škatla 205×305

Z osvojitvijo te škatle bomo zadostili tržišču, ki že dalj časa zahteva od nas luksuzno škatlo večjega tipa. Imela bo vsestransko uporabno vrednost.

Sidol posodica ϕ 43 \times 100

Na zahtevo avstrijskega kupca smo začeli osvajat te sidol posodice. Ker bo litografirana in zelo priročna, predvidevamo, da je zanimiva ne samo za izvoz v Avstrijo, ampak tudi za domače tržišče.

Nagrobna lučka

Zelo enostavna, kljub temu pa lepe oblike. Zaradi praktičnosti in nizke cene bo zelo iskana kot nagrobna lučka. Vanjo je vstavljena običajna sveča. Osvajamo jo predvsem na zahtevo tovarne Ilirija.

Okrasni pladenj ϕ 250

Izdelali ga bomo v najrazličnejših litografijah in bo predstavljal učinkovit in zelo vsestranski okrasni predmet.

Pladenj z vložkom iz plute

Okusno litografiran bo prav gotovo zelo iskan. Njegova uporabnost bo vsestranska.

Pladenj iz nerjavne pločevine za potrebe gostinstva

Osvajamo tri velikosti, vendar bomo do sejma dokončali samo eno. Ker ti pladnji ne bodo robljeni, bodo predstavljali za gostinstvo veliko praktično vrednost, predvsem iz higienskih razlogov, ker jih bo mogoče hitro in popolnoma očistiti.

Žaromet za moped ϕ 105

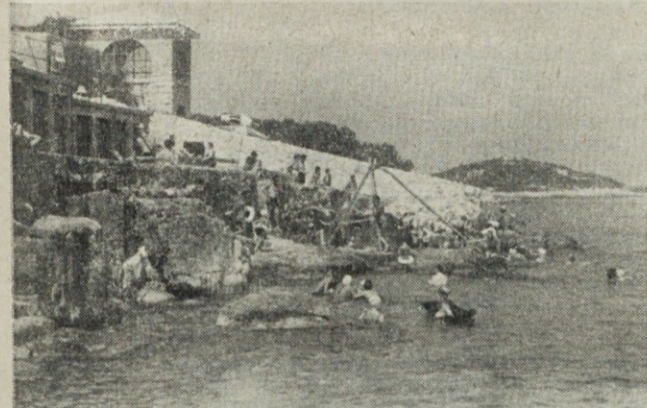
Za nov tip mopeda, ki ga osvaja Tomos, moramo izdelati Nadaljevanje na 10. strani

▲ Res je prijetno preživeti nekaj dni na morju. Še posebno mikavno pa jih je preživeti v našem počitniškem domu na Velem Lošinju

40° V SENCI

Ugodnost potovanja na Veli Lošinj je, da avtobus naloži potnike v Ljubljani in jih zloži pred domom Saturnusa. Avtobus pelje tudi čez »lužo«. Potnike, avtobus in več luksuznih avtomobilov prepelje trajekt od Rabea do Cresa. Po kopnem pa — saj veste, kako gre. Priporočljivo bi bilo, ko bi SAP posvečal več pozornosti članom kolektiva SATURNUS. Pripetilo se nam je, da smo dovolj zgodaj prišli v garaže in zasedli dobra mesta. Toda šofer nas je izgnal in pred odhodom odpeljal po tiste, ki so imeli rezervirane sedeže. Vrnil se je s skoraj polnim avtobusom. Vprašam se: »Mar nimajo člani našega kolektiva rezerviranih sedežev, ko imamo s Sapom pogodbo?«

Naš dom in okoliš

Že smo v Velem Lošinju. Značilno obmorsko mesto. Mali zaliv obkrožajo kar visoke hiše, med njimi naš dom. Avtobus ustavi v neposredni bližini doma in ni bojzani, da bi morali daleč vlačiti prtljago. V »luki« se zibljejo čolni, mali športni, večji za tovor, pa ribiški itd. Ozek, tlakovan trg med zalivom in hišami je poln turistov. Tu najdejo prostor različni trgovci: branjevci s sadjem in prodajalci spominčkov. V pristanu so trafika, kavarna, brivnica, potovalna pisarna, izdelovalnica sode — hladne pijače in še marsikaj. Žal v trafiki ni mogoče kupiti slovenskih časnikov. Priporočam vam, da si jih pred odhodom na dopust naročite že v Ljubljani. Namenil sem se ustvariti čim jasnejšo podobo našega letoviškega kraja za slehernega, ki bo še odptoval v tovarniško letovišče. Lahko trdim, da nikakor ne bo razočaran. Del vsake »partije« dopustnikov sprejme pod streho naš dom. Drugi del pa upravnik Stopar namesti v zasebnih sobah, ki so tudi lepe, udobne in v bližini doma. To je dobro, ker ni daleč na plažo ali v jedilnico, ki je v domu. Ker smo že pri opisu doma še tole: hrana je okusno pripravljena, dobra in če vam morje stopnjuje tek, lahko dobite dodatno porcijo. S tem pa sem se nekoliko oddaljil od prvotnega namena, orisati Veli (Veliki) Lošinj. Kar zagledamo v pristanišču ali na obali,

ni vse. Veliki Lošinj zasluži svoje ime. Razprostira se namreč na vse strani čez griček nad luko. In zanimivosti? Kolikor sem si jih ogledal, kažejo, da je naselje zelo staro. Že s trga zagledate staro »kulo«, trdnjavo — kamniti stolp — ki ima na vrhu nazobčano krono s strelnimi linami. Lahko rečem, da je skoraj v celoti ohranjen, kar je redkost. Žal skromni prospekt Velega Lošinja o tej izredni zanimivosti nič ne pove. Stolp je bil zgrajen v XVI. stoletju. Trdijo, da leta 1555, to je v časih Uskokov in Turkov. Žal ga z vseh strani obdajajo stavbe ali zid. Mestece se ponša tudi s katedralo, vsaj tako pravijo cerkvi, ki so jo zgradili v pristanišču in je prvi arhitektonski objekt, ki ga zagledate, ko pridete v Lošinj. V majici in kraktkih hlačah je vstop v katedralo prepovedan.

Morje, sinje morje

Predvsem nas zanima, kako je s kopanjem. Najprej tole: letos je tukaj izredno toplo ozračje, čeprav so noči znosne. Zelo topla je tudi voda. Najbolj »pri roki« je kopanje nedaleč od pomola. Pod parkom, ki obkroža katedralo, je obala skalnata, vendar so med skalami zgradili večje ali manjše betonske zaplate za sončenje. Čista voda, ki je že pri bregu globoka. Tako obalo, s skalami in globoko vodo, najdemo skoraj po vsej okolici. Kopalci dobro poznajo in radi obiskujejo peščino Ravensko. Do tja ni daleč iz doma. V desetih minutah prekorate griček nad pristanom in se med hišami spustite v sosednji zaliv. Ravensko ima kakih dvesto metrov peščine z drobnim kamenjem. Voda s peščenim dnom se počasi pogloblja, lepa je in topla, zelo primerna za otroke in lagodne plavalce. Tudi Ravensko ima na drugem kraju skalnato obalo, ali betonski pomol, tako da je izbira primerne kraja za sončenje in kopanje pestra.

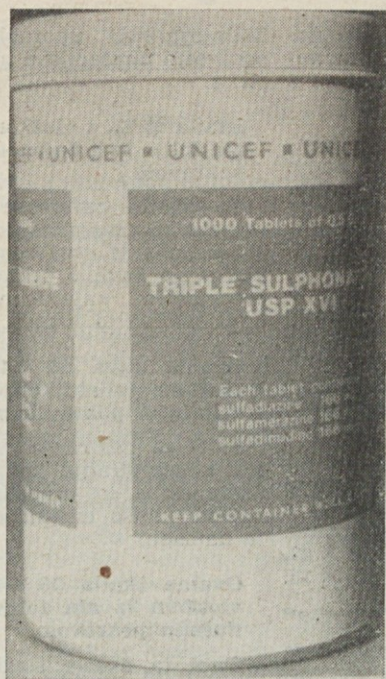
Za izlete in opravke

Lepo kopanje je tudi na otokih. Turisti se radi udeležujejo organiziranih izletov npr. v Susak, ki slovi po posebnih narodnih nošah, dobrem vinu, pečenih ribah, lepi obali in drugem. Člani našega kolektiva so se pred kratkim udeležili izleta na otok Ilovik. Tja je z motornim čolnom uro vožnje (na Susak kaki dve uri). Zvečer so priukali v mraku in so se zelo pohvalili. Na otokih je vino po 120, 130 dinarjev, v Velem Lošinju po 180 dinarjev (na barki v pristanu nekaj ceneje). Zelo dobra je zveza za obisk Malega Lošinja. To je mesto z lepim kopališčem Čikat. Veliko število lokalov omogoča izbiro raznovrstnega potrošnega blaga. Cene niso kaj višje od ljubljanskih. Mali Lošinj ima vse organe oblasti in Zdravstveni dom. Leži ob dokaj velikem zalivu, ki ga straži spomenik NOB, kamnita soha pomorščaka-partizana. Izdelan je v stilu našega kiparja Savinška. Večkrat odhajajo turisti v Čikat na kopanje, saj tja lahko odidejo zjutraj in se že opoldne vrnejo. V Mali Lošinj vozi avtobus deset minut, v Čikat pa nekaj malega več.

Sonce, morje in bori

Tako tečejo dnevi v idiličnem Velem Lošinju. Trg in ozke ulice so (razen v najhujši pripeki) do poznih večernih ur pravcato mravljišče. Še ob 10. zvečer je pred domom in na trgu živahna promenada, dopustniki se sprehajajo ob morju, otroci kupujejo lučke, osebe domov pa že opravljajo dela za jutrišnji dan. Za dopustnike je treba dobro poskrbeti, da se bodo res dobro počutili in se vrnili z lepimi spomini na brezskrbne dni oddiha in okrevanja. Dan za dnem se vrsti: kopanje, sončenje, kopanje, vmes — posebno zvečer — pa tudi za kratek čas kartanje ob kozarčku dobre dalmatinske kapljice.

TRJE OSKARJI

ZA NAŠO EMBALAŽO

Še nekaj o birokraciji upravnega odbora počitniških domov

Odgovor UO počitniških domov na članek »Aktualno« — zakaj nepotrebnih 370 dinarjev.

V zadnji številki »Glasa« je član kolektiva kritično ocenil nekatere ukrepe UO počitniških domov. Dotaknil se je dotiranja gospodarske organizacije za znižanje penzijskih uslug — izplačevanja regresa. UO se s člankom strinja, ker smatra, da več ljudi s predlogi pomaga pri izpolnjevanju konkretnih nalog.

Res je, da je UO počitniških domov izdal pravilnik, ki ga omenja pisec članka. Ta pravilnik je obravnaval in potrdil centralni delavski svet našega podjetja. Takoj moramo povedati, da pravilnik o regresiranju ni namenjen le članom našega kolektiva. Po njem se ravna tudi ostali zainteresirani iz naše občine, ker so naši domovi vključeni v počitniško skupnost. Zaradi tega je jasno, da moramo pri prijavljanju posebej pa pri vplačevanju točno vedeti, kako in kdo uživa ugodnosti tega pravilnika. Vedeti moramo namreč, da je regres za enega

člana, ki letuje 14 dni 7000 dinarjev. Ta izdatek bremeni naš sklad skupne porabe.

Jasno pa je, da je avtor članka ravnal preveč dosledno in bilo bi bolje, da bi pred iskanjem omenjenega potrdila poiskal informacije pri članu UO. Ta bi mu nedvomno takoj povedal, da v takih primerih lahko ugotovimo upravičenost do regresa z zdravstve-

no knjižico ali voznimi ugodnostmi obrazca K-15.

Zal pa se je ta primer zgodil prav v pisarni, kjer sta pisec članka in receptor v neposrednem vsakdanjem stiku. Zato smatramo, da do takih nevedčnosti ali kot jih imenuje pisec, birokracija, res ne bi smelo priti.

Upamo, da je odgovor zadovoljiv in naj nam bo vsem v opomin, kako ne smemo poslovati in kakšne odnose naj bi imeli med seboj.

UO počitniških domov tovarne SATURNUS

Državne meje ne morejo ločiti dobrih ljudi!

Vsi današnji narodi težijo živeti v miru in prijateljstvu. To višjim krogom vedno najboljše ne uspeva in tako prihaja do večjih in manjših napetosti ter trenj na vseh koncih in krajih sveta.

Vse drugače se odvijajo stvari pri preprostih »malih ljudeh«. Na Velem Lošnju sem imel priliko spoznati veliko tujih turistov in turistk, s katerimi sem se zelo dobro razumel. Z njimi sem se o marsičem pogovoril, čeprav je moje znanje tujega jezika vse prej kot dobro.

Beseda da besedo in ne mine mnogo časa, ko je že sklenjeno prijateljstvo. Pri dobri kapljici, pri izvrstnem paškem siru in pod svetlimi zvezdami toplih poletnih noči pride nemalokrat do nežnih

čustev. Ob taki poletni idili se razbijejo vse meje, pozabimo na vse zlo, ki je bilo kdaj prizadejano temu ali onemu narodu. Človeku se svet prikaže v taki luči, kakršnega želi živeti in uživati sadove svojega dela.

Dnevi so minevali, prijatelj-ske vezi so postajale tesnejše. Prehitro je prišel čas našega odhoda domov. Ni se mi bilo lahko posloviti od prijateljev, kajti zavedal sem se, da me bo od njih zopet ločila meja, preko katere je teže priti kot prehoditi več sto kilometrov. Z upanjem v srcu, da se prihodnje leto zopet vidimo, smo se razšli in ponovno stopili v svet v katerem živimo. Vsi upamo, da bo kmalu prišel čas, ko ne bo več trenj med narodi, da nas ne bodo več ločile meje in da bomo nemoteno hodili po svetu.

Pri malih ljudeh bi se morala tudi veliki mnogokrat kaj naučiti!

Branimir Polc

Trni iz domače žive meje...

Kadar v tovarni novi Pravilnik osebnih dohodkov se skuha, ko sebi in drugim odrežemo bolj al' manj debel kos »frišnega kruha«, — izkušnje nam pravijo: »To se kaj rado pojavlja, da se popravljene plače še enkrat med brati' popravljajo!«

Čeprav v menzi nam letela v usta pečena bi teleta, se našli bi ljudje, ki rekli bi: »Menza ti prekleta!«

Neverjetno... a je res...
... da je rastava starih zabojev pred nosom tovarne končno le zaključena.

... da se bo bojda osnoval »klub državljanov z dohodki preko 150 000 din.« v katerem bo moral imeti Saturnus svojega zastopnika.

Ze komaj čakam, da tudi mi pričnemo z 42-urnim delavnikom

Kaj misliš na rekreacijo in na oddih?
Kaj še! ...nekaj naduric bi bilo takoj več

Nadaljevanje z 9. strani
delati žaromet ϕ 105 z dve-
ma različnima obročema.

Kuhalnik ϕ 80—500 W s
pločevinastim ohišjem in
odlagališčem

Bočna smerna svetilka za
vozilo Fiat 1300

Svetilka za osvetljevanje
prtljažnega prostora za
vozilo Fiat 1300

Svetilka za osvetljevanje
motorja za vozilo Fiat
1300

Svetilka za osvetljevanje
registrske tablice za vo-
zilo Zastava 600 D

Vse navedene svetilke
osvajamo po naročilu Cr-
vene zastave.

Izdelan bo v skladu s
predpisi po JUS-u. Je zelo
ekonomičen in učinkovit.
Izdelovali ga bomo z ali pa
tudi brez regulacije.

Žal vam teh izdelkov v
obliki fotografij ali na nek
drug nazorni način še ne
moremo predstaviti. Vsi ti
izdelki so vsekakor zelo za-
nimivi za tržišče. V septem-
brskem »Glasu« jih boste
lahko videli in ocenili.

Janez Smrajc

RAČUNSKA NALOGA

15 15 15

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
Postavite v vsak predel
gornjega štirikotnika po

eno številko od 1—9 tako,
da bo navpični in vodorav-
ni seštevek 15.

15 Jožef Perovič

UGANKARJI POZOR!

Rešitve računske naloge
— oddajte v nabiralnik
Glasa do 10. avgusta. Ča-
kajo vas lepe nagrade!

1. nagrada 3000 din,
2. nagrada 2000 din,
3. nagrada 1000 din,
4. 8 nagrad po 500 din.

Ugankarji veselo na de-
lo, žrebanje bo 12. avgusta
ob 14. uri 15 minut.

UREDNIŠTVO

POSETNIKA

FERI LOKAR

Kateri naš izdelek bi
tov. Lokar rad kupil, a ga
v trgovini ne dobi?